

Høringssvarnotat

Høring af myndigheder og organisationer m.v. Forslaget har været i høring i perioden 30. april 2019 til 5. juni 2019.

Derudover har forslaget været offentliggjort på høringsportalen www.naalakkersuisut.gl.

Alle høringssvar er i deres helhed medsendt til det behandlende udvalg i Inatsisartut.

Indledning:

Tekniske samt sproglige fejl og mangler, som er påpeget i høringssvar, er uden yderligere bemærkninger rettet i udkastet til forslaget. Indkomne høringssvar med bemærkninger vedrørende udkastets materielle indhold er gengivet i deres helhed, og med departementets kommentarer anført i *kursiv*.

Forslaget har været fremsendt til følgende høringsparter:

SIK, IMAK, ASG, PPK, AK, GE (Grønlands Erhverv), KNAPK, Deloitte, Grønlands Revisionskontor, BK Revision, EY Grønland, BDO, GrønlandsBanken, Banknordik, Avannaata Kommunua, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunua, Kommune Kujalleq, Formandens Departement, Departementet for Erhverv og Energi, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Natur og Miljø, Departementet for Boliger og Infrastruktur, Departementet for Uddannelse, Kultur, Kirke, Departementet for Udenrigsanliggender, Departementet for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet, Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet, Rigsombudsmanden i Grønland, Datatilsynet, Moderniseringsstyrelsen, Nukissiorfiit og INI A/S.

1 GrønlandsBanken (GB)

GB er positiv overfor formålet med lovforslaget da de mange ubetalte regninger til det offentlige øger omkostninger for den øvrige befolkning.

Som nævnt i bankens høringssvar i 2017 vil mange af de personer, der er i restance, næppe have et rådighedsbeløb, som muliggør betalinger af forfalden gæld. Således fremgår det af Gældsredegørelsen (feb. 2017), samt plancher fra oktober seminaret 2016, at omtrent 75 % af det samlede akkumulerede tilgodehavende vedrører personer med en indkomst på mindre end 150.000 kr. Skæringsbeløbet på 150.000 kr. er relevant da indkomst mellem 120.000 – 150.000 alt efter de konkrete familiemæssige forhold, vil ligge tæt på grænsen for transgbeneficiet.

GB finder dog også, at det er uholdbart, at cirka 25 % af de forfaldne fordringer vedrører personer og virksomheder, der formentlig har evnen til at betale deres gæld eller en del heraf, men som ikke har viljen. Endvidere kan Ilanngaassivik medvirke til færre fremadrettet får oparbejdet en restance til det offentlige, i og med det må formodes, at mange borgere har løsansættelse i kortere eller længere perioder.

Departementet noterer med glæde at der fremstår at være en fælles forståelse og anerkendelse af den problemstilling, som samfundet står overfor. Selvom forslaget kun går ud på at der indføres et opkrævningssystem til de løbende regninger, og systemet som sådan ikke opkræver den eksisterende gæld en person måtte have opbygget, vil der, som GB anfører i deres høringssvar, være personer, der ikke har en indkomst som er tilstrækkelig til at betale de løbende regninger. Forslaget kan således ikke stå alene. Løsningen er således fortsat at der må arbejdes med en øget tilskyndelse til selvforsørgelse for de, der kan. Og et socialt system, der tager hånd om de, der ikke kan forsørge sig selv.

Forslaget forventes at være mest effektivt over for de personer, som har en tilstrækkelig indkomst, men som fravælger at betale regninger og dermed anvender det offentlige som en ufri-villig kreditgiver. Forslaget forventes dog at øge effektiviteten af regningsopkrævningen generelt, herunder for personer med varierende indkomster.

Det genfremsendte lovforslag er væsentligt forbedret ved, at lovforslaget ikke længere omfatter samtlige bosiddende i Grønland, men kun de borgere med restancer til det offentlige. Desværre fastholdes tanken om, at alle borgere i Grønlands skal være tilmeldt ordningen.

Det skal her blot præciseres, at alle som udgangspunkt skal have indkomster udbetalt via Ilanngaassivik. Dette er dog ikke det samme som, at der må opkræves regninger af indkomsten. Dette må efter forslagets bestemmelser kun ske, hvis personen opfattes af opkrævningssystemet.

Umiddelbart kunne lovforslaget beskrive bedre, at borgere, der ikke længere har restancer til det offentlige, også afmeldes Ilanngaassiviks betalinger af regninger med det samme.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Borgere der har afbetalt en restance kan frameldes ved ansøgning til skatteforvaltningen, såfremt de i forslaget fastsatte kriterier er opfyldt. I forslaget er der lagt vægt på at mindske risikoen for en situation, hvor mange borgere bevæger sig ind og ud af opkrævningssystemet. Dette vil være uhensigtsmæssigt, idet det vil medføre højere administrative udgifter, gøre det mere besværligt for de offentlige fordringshavere at anvende systemet og kan medføre restancer.

Lovforslaget vil imidlertid stadig have som konsekvens, at allerede eksisterende aftaler med private kreditorer bliver påvirket og forringet til private kreditorers ugunst.

Bemærkningen er en generel kommentar og giver ikke anledning til ændringer. Der henvises til bemærkningerne nedenfor om forholdet til private kreditorer.

Der skal udvikles nye edb-systemer, der kan håndtere bruttolønssystemet samt håndtere lovforslagets prioriteringsrækkefølge. Endnu en gang skal banken gøre opmærksom på, at den

grønlandske model – Ilanngaassivik – forekommer mere kompleks end den færøske model som inspirationen er hentet fra.

Udviklingsomkostningerne kan blive højere. Taget i betragtning af de mange timelønsansatte i Grønland, 14 dages lønnede, sæsonansatte og ofte skiftende arbejdsforhold skal lønsystemet være ganske fleksibelt opbygget.

Departementet har ikke kendskab til udgifter til at udarbejde det færøske bruttolønssystem. Naalakkersuisut har desuden ikke kendskab til om ansættelsesforholdene og aflønningsforholdene i Grønland afviger fra dem i Færøerne. Det skal bemærkes, at der er forskelle mellem det færøske system og forslaget, samt at det færøske system blev udarbejdet for mange år siden. En sammenligning kan derfor ikke forventes at give et retvisende billede på, hvad udviklingsudgifterne vil være til at udvikle og implementere Ilanngaassivik i Grønland i dag. Det skal endvidere bemærkes, at der er udarbejdet en teknisk rapport, der beskriver, hvordan IT-systemet for Ilanngaassivik kan se ud, herunder hvad systemet skal kunne, samt vurderet de forventede udgifter til IT-udvikling. Der henvises til beskrivelsen af forslagets økonomiske konsekvenser.

Lovgivningen rummer ingen forklaring på, hvordan forholdet mellem private kreditorer og offentlige kreditorer skal håndteres. I det omfang private kreditorer med lovforslaget reelt bliver sekundær i forhold til borgernes offentlige gældsforpligtelser finder banken, at lovforslaget er ubalanceret. Dette skal også ses i lyset af, at lovforslaget giver hjemmel til, at ikke betalte fordringer for forrige måned får forrang for private kreditorers tilgodehavende i den efterfølgende måned.

Det er centralt i forslaget, at personer, der omfattes af regningsopkrævning, ikke har muligheden for at fravælge at betale en i øvrigt gyldig regning til det offentlige. Situationen bør ikke være sådan at det offentlige skal fungere som ufrivillig långiver, fordi borgeren vælger at betale til et lån i stedet for eksempelvis huslejen, hvilket kan være tilfældet i dag.

Som beskrevet i forslagets bemærkninger kan dette påvirke de private kreditorer negativt. Det skal bemærkes at forslaget ikke påvirker størrelsen af de regninger, som borgerne har. Långiver bør fortage en kreditvurdering af låntagere med henblik på at sikre, at borgeren har tilstrækkelig indkomst til at betale både faste udgifter og afdrage på et lån.

Forslaget skal på dette punkt endvidere ses i sammenhæng med, at der i forslaget fastsættes et rådighedsbeløb, der begrænser det offentliges mulighed for at opkræve beløb, at forslaget giver borgeren en længere betalingsfrist for regninger i Ilanngaassivik, samt at der generelt påhviler særlige pligter for det offentlige over for borgerne.

Det offentliges retsstilling som kreditor med et restancekrav påvirkes ikke af forslaget og det offentlige opnår derfor på dette punkt hverken en bedre eller dårligere retsstilling overfor private kreditorer.

I forhold til fiskeriet skal banken gøre opmærksom på, at særligt jollefiskeres væsentligste aktiv overfor eksterne private långivere (ikke offentlig långiver) vil være deres løbende indhandlingsindtægter. Gøres der indgreb på fiskernes pengestrømme vil det også blive væsentligt mindre attraktivt at låne penge til eksempelvis jollefiskere.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer, idet der er tale om en generel kommentar. Som beskrevet ovenfor er det jo op til banken at foretage en kreditvurdering af erhvervsfiskeren, og vurderer om pågældende har mulighed for at afholde sine faste udgifter og afbetale lånet. Det må formodes, at en del af de personer, der omfattes af regningsopkrævningen i forslaget, ikke vil være i stand til at opnå et lån i en bank, da de har restancer til det offentlige.

Det reelle spørgsmål er, om det er banken eller om det er det offentlige, som en ufrivillig långiver, der skal påtage sig risikoen, såfremt borgeren ikke længere har en tilstrækkelig indkomst. Forslaget lægger her op til, at det offentlige tillægges en form for fortrinsstilling i forhold til de regninger, der omfattes af forslaget. Der henvises desuden til bemærkningerne ovenfor om forholdet til private kreditgivere m.v.

Forudsætningerne for lovforslaget er obligatorisk offentlig digital post. Ligeledes skal der indføres en offentlig bankkonto. Forudsætningerne er ikke beskrevet i detaljer, men banken finder anledning til at anbefale eksisterende løsninger som kendes fra Danmark frem for særligt udviklede løsninger, der både bliver dyre og ikke på et tilsvarende niveau. Det virker uheldig, at tvinge særløsninger ned over hovedet på grønlandske borgere i det omfang de fleste benytter andre lignende løsninger kendt fra Danmark. Grønlands Selvstyre kunne i den forbindelse med stor fordel for både det offentlige og private fokusere på at få Grønland anerkendt som sikkert tredjeland. Det vil være den eneste langsigtede løsning på et gnidningsfrit samarbejde mellem private virksomheder i Grønland og EU samt ved behandling af borgeres persondata i offentligt regi.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer. Ilanngaassivik er afhængig af at der indføres en række andre offentlige IT-løsninger, heriblandt især en offentlig bankkonto og offentlig digital post. Forslaget forholder sig imidlertid ikke til, hvordan disse løsninger implementeres.

I lovforslagets § 32 beskrives brugen af den offentlige konto. Det står ikke banken helt klart, hvilke forventninger det offentlige har til administrationen af disse konti. Bemærkningerne synes at indikere, at kontoen ikke kan anvendes til andet end betaling af det offentliges regninger når de øvrige betingelser i lovforslaget er opfyldt (rådighedsbeløb). På hvilken måde skulle dette kunne realiseres via det offentliges digitale løsninger?

§ 32 (nu § 31) er væsentligt forkortet. Formålet med forslaget er at slå fast, at udbetalinger fra Ilanngaassivik sker til den enkeltes egen konto i et pengeinstitut. Pengebeløbene tilhører de enkelte borgere, der er berettiget til dem. Bestemmelserne forventes at blive erstattet af regler i en kommende lov om offentlige bankkonto. Reglerne foreslås derfor ændret, således, at det nu blot fremgår, at pengene udbetales til den konto, som borgeren har anvist til den indbetalingspligtige.

2 SIK

For det første synes SIK, at alting ikke behøver at blive sørget for af myndigheder, men derimod skal der være personlig frihed, vi har også bemærket, at de fleste af vores medlemmer er begyndt at benytte PBS til betaling af deres regninger.

Endvidere mener SIK, at SIK-medlemmer ikke nægter at betale regninger for sjovs skyld, da de hellere vil bruge pengene til deres børn. Selvfølgelig er SIK klar over, at der er enkelte personer, der ikke betaler deres gæld, selvom de har råd.

Her vil man tvinge folk medtaget i Ilanngaassivik, mens andre har et valg, og dette er SIK tilfreds med, men SIK finder det vigtigt, at man skal vurdere fra sag til sag og person til person.

Departementet finder at det er en meget relevante betragtninger, som SIK kommer med. Det er den enkeltes ansvar at betale sine regninger og brødføde sig selv og sin familie. Det var langt bedre om vi hver især betalte vores regninger til tiden.

Grønland står desværre over for en problemstilling af et samfundsmæssigt omfang, og hvor konsekvenserne er til at mærke i form af en stor gæld til det offentlige, sociale problemer og dårligere økonomi i boligafdelingerne med videre. Forslaget må således ses som et led i en indsats, der søger at forhindre, at problemerne på sigt forværres.

SIK er jo klar over, at deres medlemmer blandt andet oparbejder gæld, da man bogfører sociale tilskud fra kommunen som gæld, som de skal betales tilbage, og når dette sker, kan vores medlemmer selvfølgelig ikke følge til tilbagebetaling af deres gæld.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Der er tale om en bemærkning til kommunernes administration af sociallovgivning og særligt hjælp med tilbagebetalingspligt. Generelt gælder, at kommunerne kun må yde hjælp med tilbagebetalingspligt, såfremt borgeren har mulighed for at tilbagebetale beløbet.

Til trods for det, er SIK tilfreds med det nuværende lovforslag, hvor man ikke skal betale tilbage via Ilanngaassivik, såfremt man ikke overstiger rådighedsbeløbet efter betaling af nødvendigheder såsom mad og tøj m.m.

Dog synes SIK, at rådighedsbeløbet for par og personer der bor alene er for lav, derfor kan SIK ikke tilslutte forslaget i sit nuværende form, da SIK mener, rådighedsbeløbet efter betaling af dagligvarer bør ligge på mindst 7.000 kroner, og 10.000 kroner for par.

For med 1.600 kr. pr barn ligger jo ikke i nærheden af hvad man kan leve af. 1.600 kroner ligger jo alt for lavt for ting man ikke kan undvære nu til dags såsom mad, tøj, motion og mobil-er m.m., derfor skal dette beløb også forhøjes.

SIK kan godkende Ilanngaassivik, såfremt man kan forhøje rådighedsbeløbet til mad m.m. efter betalt regninger, samt hvis man kan forhøje børnetilskuddet.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Opkrævningssystemet omfatter kun opkrævningen af de løbende regninger og medfører hverken at borgeren får flere eller færre faste udgifter.

At hæve rådighedsbeløbene i forslaget medfører derfor ikke i sig selv at borgerne stilles bedre økonomisk, da forholdet mellem udgifter og indtægter forbliver den samme. Såfremt rådighedsbeløbene hæves, vil det medføre at regninger i et større omfang ikke betales i den første måned, hvilket vil medføre at borgeren enten selv skal sørge for at betale regningen, eller at regningen må opkræves af indkomsten i de næste 2 måneder, hvilket kun indebærer en udskydelse af betalingen. I sidste ende er der en risiko for at borgeren kommer i restance, når regningen fjernes fra opkrævningssystemet.

Der er derfor tale om en central afvejning mellem på den ene side at sikre et effektivt opkrævningssystem, der mindsker opbygningen af restancer, og på den anden side, at borgeren løbende overlades tilstrækkelig indkomst til at leve for. Faktum er desværre, at mange borgere lever for beløb, der ligger under de satser, der er foreslået i forslaget. Satserne foreslået af SIK i høringsvaret kan derfor medvirke til at øge restancerne. I denne forbindelse kan det til sammenligning nævnes, at i dag overlades en enlig på offentlige hjælp et beløb på omkring 1.600-1.800 kr. om måneden efter dækning af faste udgifter. Beløb er lidt lavere for par, men er højere, hvis modtageren har børn. Satserne varierer desuden fra kommune til kommune. Satserne i forslaget er derfor som udgangspunkt gunstigere end offentlig hjælp ydelserne.

Der er desuden i forslaget mulighed for, at kommunalbestyrelsen, efter regler fastsat af Naalakkersuisut, kan træffe afgørelse om at hæve rådighedsbeløbene for den enkelte. Dette kan eksempelvis være, hvis borgeren har et handicap, eller har en privat lejebolig og dermed ikke boligforsynes af det offentlige.

Bemærkningerne fra SIK er på baggrund af ovennævnte ikke indarbejdet i forslaget. Naalakkersuisut vil gerne inddrage SIK i arbejdet med at udforme den foromtalte bekendtgørelse vedrørende forhøjelse af rådighedsbeløb.

3 Atorfillit Kattuffiat (AK)

AK støtter intentionerne i lovforslaget. AK mener at det er helt nødvendigt, at der tages initiativer til at sikre, at restancerne ikke vokser i fremtiden.

AK mener dog, der vil være nogle negative følgevirkninger af at indføre ilanngaassivik, og at der kan stilles spørgsmålstejn ved, om modellen reelt vil nedbringe restancerne.

AK har følgende kommentarer omkring lovforslagets problemformuleringer:

I de almindelige bemærkninger står der blandt andet:

”De store tilgodehavender udgør en belastning for erhvervslivet, der f.eks. skal administrere løntilbageholdelse for ansatte. Løntilbageholdelse vurderes at være en medvirkende årsag til mange korte ansættelsesforhold på det grønlandske arbejdsmarked, da der ses at være en sammenhæng mellem, at borgere stopper i et arbejde, når der bliver indledt løntilbageholdelse.”

AK medgiver, at det kan være en medvirkende årsag til korte ansættelsesforhold, men mener at problemet i mindst ligeså høj grad kan henføres til dårlige løn- og ansættelsesforhold og manglende incitament ved lønfastsættelsen for at fastholde kvalificerede medarbejdere.

Der er korrekt, at der kan være mange årsager til, at mange har kortere ansættelsesforhold. Løntilbageholdelse er kun en faktor ud af flere. Forslaget vedrører ikke borgernes løn- og ansættelsesforhold.

Dernæst tror AK, at hvis medarbejdere siger op på grund af løntilbageholdelse, vil der også være en risiko for at de gør det, hvis de udsættes for tvangsopkrævning af løbende regninger via lønnen.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Det skal bemærkes at borgeren ikke får flere eller færre regninger end i dag med forslaget. Borgeren bliver ikke stillet bedre af, at borgeren vælger at undlade at betale sine regninger til det offentlige.

Det må formodes, at det mest afgørende for, at de arbejdsparate borgere vælger at påtage sig et lønarbejde og fortsætter i dette arbejde, er at borgeren oplever en indkomstfremgang ved dette. Her er der forskellige faktorer, der har betydning, heriblandt den sammensatte marginalbeskatning, forårsaget af aftrapningen af offentlige ydelser og skatter. Naalakkersuisut arbejder med at indføre et beskæftigelsesfradrag, der vil gøre det mere attraktivt for lav- og mellemindkomster at deltage i arbejdsmarkedet. Naalakkersuisut arbejder desuden med projekt selvforsørgelse, der omfatter flere initiativer for at fremme øget selvforsørgelse.

For den store gruppe af offentligt ansatte, hvis løn reguleres via overenskomster mener AK, at det bør være et anliggende mellem arbejdsgiveren og den (eventuelt overenskomstreguleret),

om der skal laves servicetræk i lønnen til forskellige typer af løbende betalinger til det offentlige. AK mener ved at indføre Ilanngaassivik i den foreslåede form, udhuler man princippet om, at ansattes disponible realløn fastsættes ved overenskomster og andre aftaler mellem de ansatte og arbejdsgiverne. AK vurderer, at ordningen vil kunne give et afledt pres på lønfastsættelsen i form af krav om kompenserende lønforhøjelser for det, som de ansatte vil opleve som forringelser i lønnen.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Det skal igen bemærkes, at forslaget ikke påvirker borgerens faste udgifter. Borgerens rådighedsbeløb, altså det beløb borgeren har til rådighed efter de faste udgifter er betalt, forbliver derfor reelt det samme under forslaget.

Det bør ikke hvile på arbejdsgiverne og fagforeningerne at gennemfører samfundstiltag, der har til formål at fremme en mere effektiv regningsopkrævning og mindske restanceopbygningen. En løsning baseret på overenskomster vil endvidere kun omfatte de, der omfattes af de pågældende overenskomster.

Ordningen bør indføres som en generel ordning for de borgere, der er i restance, således at det kan sikres, at ordningen gennemføres på en måde, der sikrer borgernes retssikkerhed og at der sker en ensartet behandling af borgerne. Hovedformålet med forslaget er netop at indføre én løsning, således at alle omfattes, uanset om vedkommende modtager sociale ydelser, er selvstændigt erhvervsdrivende, eller ansat i det offentlige eller i en privat virksomhed.

Det er også et problem, at den foreslåede model med tvangsmæssig opkrævning reelt udhuler sondringen mellem restancer og løbende betalinger, så de borgere, der omfattes af systemet, kommer til at opleve opkrævningen som inkassoskridt og ikke som en betalingservice.

Endvidere vurderer AK, at inddrivelse af løbende betalinger via lønnen vil betyde, at der ikke bliver økonomisk råderum til også at inddrive restancerne.

Det er centralt, at forslaget hovedsageligt vedrører opkrævningen af regninger. Udfordringerne i forhold til restancer og løbende regninger, kan anskues på flere måder. De borgere, der har en tilstrækkelig indkomst til både at betale regninger og afbetale en restance, bør gøre dette. De borgere, der kun lige har råd til at betale deres rimelige, faste udgifter, bør gøre dette. Men de bør ikke pålægges at afbetale en restance.

Den vurdering, der skal foretages i inddrivelsesmyndigheden i forbindelse med løntilbageholdelse, om borgeren har en tilstrækkelig indkomst til at opretholde en rimelig tilværelse, forbliver den samme. Forslaget ændrer med andre ord ikke på, hvilke midler og begrænsninger der gælder for inddrivelsesmyndigheden ved inddrivelsen af restancer. Forslaget forventes dog at tilvejebringe bedre oplysninger om borgerens indkomster, hvilket også kan være til gavn i inddrivelsen.

For så vidt angår de medarbejdere i de kommunale løn- og bogholderifunktioner, der bliver berørt af, at opgaven centraliseres, efterlyser AK en plan for hvorledes, Naalakkersuisut vil sikre disse ansatte mod stillingsnedlæggelser.

Der er tale om en generel kommentar, som ikke giver anledning til ændringer i selve forslaget. Forslaget fjerner ikke det grundlæggende behov for debitorhåndtering hos kommunerne og øvrige fordringshaverne. Forslaget forventes dog at frigøre personaleressourcer gennem administrative forsimplinger, f.eks. færre rykkerprocedurer. Om kommunerne eller de øvrige fordringshavere, vælger at benytte dette til personalereduktioner eller til at overføre personaleressourcer til andre områder, er op til den enkelte kommuner og fordringshaver. Det bemærkes samtidigt at forslaget ligeledes forventes at medføre besparelser i udgifterne til porto og til brug af betalingsserviceydelse m.v., som ikke er relateret til personale.

Det er AK's samlede anbefaling, at lovforslaget, hvis det ikke opgives, i hvert fald bør ændres på følgende måder:

- Opkrævning af løbende betalinger via lønnen besluttet decentralt, eventuelt suppleret af frivillige ordninger på den enkelte arbejdsplads, og skal aftales mellem arbejdsmarkedets parter via overenskomsterne.
- En central ordning bør integreres i inddrivelsesmyndigheden, så der kan laves koordinerede og sammenhængende løsninger for borgere med økonomiske problemer. Der skal ikke laves to forskellige systemer.

Det skal sikres, at ingen kommunale medarbejdere mister deres arbejde ved at modellen gennemføres.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer. Til første bullet henvises der til besvarelsen ovenfor vedr. anvendelse af en overenskomstbaseret serviceopkrævning.

Til bullet nr. 2 skal det anføres, at det bestemt er hensigten, at der sker en koordinering med henblik på at sikre, at Ilanngaassivik kan fungere i sammenhæng med det gældende inddrivelsessystem og –regler. Det skal dog bemærkes, at der er tale om 2 forskellige myndighedsfunktioner, henholdsvis regningsopkrævning og inddrivelse.

4 IMAK

IMAKs bestyrelse har drøftet det fremsendte lovforslag og har følgende bemærkninger.

Lovforslaget adskiller sig på nogle punkter fra det lovforslag, der var i høring i 2017. IMAKs bestyrelse er stadig af den opfattelse, at lovforslaget alene er nødvendigt, fordi de offentlige myndigheder indtil nu ikke har formået at drive en effektiv inddrivelse i forhold til restancer til det offentlige.

Bestyrelsen mener fortsat ikke, at den offentlige administration skal varetage lønudbetalinger til personer, der ikke er ansat i det offentlige. Bestyrelsen mener heller ikke at den offentlige administration skal varetage banklignende forretninger, som en frivillig tilmelding til betalingssystemet vil medføre.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer, idet der er tale om en generel kommentar til forslaget indhold. Der henvises til baggrunden for forslaget og til besvarelsen umiddelbart nedenfor.

IMAKs bestyrelse skal desuden fortsat henvise til de afgivne bemærkninger i høringsvaret fra 24. juni 2017 – vedlagt i kopi.

IMAKS hørings svar af 24. juni 2017 er i de følgende gengivet og kommenteret. Det bemærkes, at forslaget på en række områder er ændret i forhold til det forslag, der var i høring i 2017.

IMAK har med forundring læst forslaget, ikke mindst fordi, der er nedsat en forfatningskommission med henblik på Grønlands selvstændighed. Udadtill skal Grønland være selvstændig, men indadtill skal alle borgere sættes under administration, fordi nogle borgere skylder det offentlige penge, og det offentlige hidtill ikke har magtet at drive en forsvarlig inddrivelsesvirksomhed.

IMAK er endvidere meget forundret over, at et lovforslag, der har så stor indflydelse på den enkelte lønmodtager ikke er sendt i høring hos samtlige grønlandske forhandlingsberettigede organisationer.

Det fremgår, at forslaget på en eller anden måde skulle stride imod arbejdet for selvstændighed. Selvstændighed indebærer, bl.a. at Grønland selv løser de udfordringer, som vores samfund står overfor. Dernæst fremføres det, at det involverer at borgerne på en måde sættes under administration. Dette er ikke tilfældet. Forslaget introducerer et opkrævningssystem for regninger til det offentlige for borgere i restance.

Det er korrekt, at for de borgere, der har en restance til det offentlige, vil forslaget kunne mindske deres adgang til at disponere over deres indkomst, idet borgerne ikke vil kunne undlade at betale en (gyldig) regning fra det offentlige. Dette gælder dog kun, hvis borgerens indkomst i øvrigt er over de fastsatte rådighedssatser. Men borgernes udgifter, husleje, elregning og renovationsregning m.v., er de samme som hidtill. Borgerne har med andre ord de samme økonomiske forpligtigelser, og der er de samme forbrugsmuligheder og muligheder for at vælge, hvor man vil bo m.v., som i dag. Forslaget indeholder, som nævnt, flere elementer, såsom fast rådighedsbeløb, længere betalingsfrister, der er til

gavn for borgerne, og som forventes at bidrage til færre restancer og rykkergebyrer for den enkelte.

I dag er det således, at den centrale inddrivelsesmyndighed og debitorhåndteringen hos de enkelte fordringshavere er belastede af at håndtere et stort antal sager, hvor borgerne i øvrigt har en tilstrækkelig indkomst til at betale, men fravælger at gøre det, eller hvor der er varierende arbejdsindkomst f.eks. grundet sæsonarbejde. Forslaget har til formål introducere et betalingssystem. Systemet kan bidrage til en langt mere effektiv opkrævning af regninger end i dag, hvilket kan frigøre ressourcer til andre opgaver. Forslaget kan desuden bibringe de, der omfattes af regningsopkrævning, større klarhed over deres faste udgifter og indtægter.

Der henvises i bemærkningerne til, at Færøerne har et lignende system. Så vidt det er IMAK bekendt, tilbageholdes kun skat og skattegæld på Færøerne og ikke andre fordringer.

IMAK har set mange eksempler på fejl i offentlige regninger og forkerte tilbageholdte beløb for offentlige myndigheder, bestyrelsen frygter derfor, hvordan det bliver for borgeren, hvis der skal ske tilbagebetalinger i forhold til al den tid, der vil gå fra man klager til en fordringshaver, til der reelt kan blive tale om udbetaling af for meget opkrævet. Skal man vente på næste lønudbetaling eller vil der kunne ske udbetalinger løbende.

For at imødegå risikoen for at der foretages forkerte opkrævninger indeholder forslaget regler om en indsigelsesperiode, pligter for fordringshavere til at behandle en klage hurtigt og regler om erstatningsansvar for fordringshavere. Derudover vil der i medfør af forslaget blive fastsat regler og vejledninger om, hvilke krav, der skal være opfyldt for at fordringshavere kan opkræve regninger via Ilanngaassivik. Dette kan eksempelvis være krav til fordringshaverens debitorhåndtering.

IMAK undrer desuden sig meget over, at det overhovedet ikke er omtalt i lovforslaget, hvordan pensionsbidrag behandles. Vil de blive indbetalt før andre fordringer. Desuden er IMAK vidende om, hvor mange fejlindbetalinger, der er sket fra de offentlige arbejdsgivere i forbindelse med indførelsen af den fremrykkede beskatning af pensionsindbetalinger pr. 1. januar 2017 herunder fejl, som stadig ikke er rettet.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at det bliver en administrativ lettelse for arbejdsgiverne. Dette er IMAK ikke enige i, Efter IMAKs vurdering vil det

påføre arbejdsgiverne ekstra administration, f.eks. i forbindelse med udbetaling af dagpenge, betaling af husleje m.v.

IMAK mener desuden at lovforslaget kan betyde, at udbetalinger af f.eks. dagpenge og forskud på dagpenge forsinkes.

Der henvises til høringssvaret fra Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke vedr. forholdet til arbejdsgiverens m.v. mulighed for at fratække dagpenge m.v.

IMAK mener at de rådighedsbeløb, der foreslås til familier med børn, er utilstrækkelig til at opfylde de mest basale behov, som mad, tøj og bleer.

Der henvises til besvarelsen af høringssvaret fra SIK vedr. rådighedsbeløb.

IMAK har med henvisning til ovenstående meget lidt tiltro til, at det offentlige kan håndtere et system som det foreslåede. IMAK skal derfor kraftig anbefale, at lovforslaget ikke fremsættes, men at Naalakkersuisut gør en indsats for at det nuværende system til at virke.

Det offentlige håndterer i dag mange IT-systemer, herunder skatte-, løn- og sagsbehandlingssystemer. IT-systemer er i dag helt centrale for det offentliges daglige opgaveløsning overfor borgere og virksomheder. Også på sigt må det forventes, at brugen af IT vil være en integreret del af det offentliges fremtidige opgaveløsning, hvilket er med til at frigøre midler fra de mere rutineprægede administrative opgaver, til brug for levering af kernevelfærdsydelser.

5 Grønlands Erhverv (GE)

Under henvisning til departementets skrivelse af 30. april d.å. fremsendes hermed Grønlands Erhvervs (GE) høringssvar på ovennævnte forslag.

Indledningsvist henviser GE til GEs høringssvar af 3. juli 2017, jf. vedlagte kopi på det tidligere forslag til lov om opkrævning af offentlige fordringer, idet det grundlæggende incitament, der skulle begrunde et lovinitiativ overfor de offentlige restancer, ikke har ændret sig væsentligt.

Grundlæggende finder GE det for værende fuldstændigt utilstedeligt, at man fra lovgivers side forfordeler samtlige private kreditorer med et betalingssystem som Ilanngaassivik.

Når man med forslaget begrænser borgernes rådighedsbeløb efter fradrag af skatter og de offentlige udgifter, forslaget omhandler, til et niveau, der stort set vil svare til, hvad der i dag

defineres som ”trangsbeficiet”, siger det sig selv, at der efterlades de private kreditorer ”brødkrummer” hos de debitorer, der har opbygget restancer til (bl.a.) det offentlige.

Dette forstærkes af, at Ilanngaassivik kun relaterer sig til fremtidige opkrævning af offentlige udgifter, hvorefter de personer, som er i restance til det offentlige, skal afholde yderligere udgifter hertil af det tilbageværende beløb.

Der henvises til besvarelsen af høringsvaret fra GrønlandsBanken vedr. forholdet til private kreditorer.

Det anføres i bemærkningerne til forslaget, at en af effekterne af dette er, at arbejdsgiverne nu fremadrettet bliver fri for at foretage løntilbageholdelse og heraf afregne de udgifter, forslaget omhandler.

Denne bemærkning er, at ”så blår i øjnene” på de private kreditorer, når det offentlige samtidig har mulighed for at inddrive offentlige restancer på den i landstingslov nr. 3 af 2. maj 1996 om inddrivelse og forebyggelse af restance til det offentlige. Heri er der som bekendt mulighed for det offentlige for at pålægge en arbejdsgiver at tilbageholde en given del af en ansats løntilgodehavende til dækning af en offentlig restance.

Det bemærkes at bemærkningerne på dette punkt henviser til, at det må forventes at være hensigtsmæssigt for arbejdsgiverne, at de ikke skal være ansvarlige for administration af det store antal løntilbageholdelser, men at inddrivelsesmyndighed fremover kan rette sådanne mod Ilanngaassivik, idet al indkomst som udgangspunkt vil passere igennem dette system. En sådan ændring kan dog forudsætte ændringer i anden lovgivning.

Når det offentlige samtidig betaler sine kreditorer efter egne fastsatte frister, ofte i strid med betalingsfristen for det pågældende krav, lukrerer det offentlige på de private virksomheders/kreditorers likviditet på en – som nævnt i GEs tidligere høringsvar – helt utilstedelig måde.

Hvis man ønsker at ”belære” befolkningen om at betale sine regninger til tiden, forudsætter det, at det offentlige går foran som et godt eksempel.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Forslaget vedrører generelt ikke de procedurer, der gælder for det offentliges betalinger af regninger til borgere og virksomheder. Der kan bemærkes, at i 2017 blev der vedtaget Inatsisartutlov om digital betalingsforvaltning, der har til formål, at fremme fortsat digitalisering og effektivisering af betalingsforvaltningen.

Dette lovforslag forringer – som det tidligere fremsatte forslag fra 2017 på dette område – de private virksomheders retsstilling væsentligt, hvilket i et givent omfang er begrundet i, at det

offentlige ikke er i stand til på effektiv vis at inddrive de offentlige tilgodehavender hos befolkningen og virksomhederne.

GE finder det endvidere ude af proportioner, at ”alle indkomster udbetales via Ilanngaassivik”. Forslaget arbejder med en eller anden form for automatisk udbetaling fra Ilanngaassivik af lønindkomst til personer, der ikke er i restance til det offentlige.

GEs erfaringer med krav på det offentlige tilsiger, at lønindkomst for den nævnte personkreds aldrig skal indblandes i Ilanngaassivik. GE er klar over, at løn udbetales til en person også i de tilfælde, hvor der måtte være tvivl om det offentlige krav.

Eksistensen af en sådan tvivl afgøres imidlertid af det offentlige, og med GEs nævnte erfaringer, vil personer og virksomheder kunne risikere at skulle bruge unødvendige ressourcer på at redegøre for, hvorfor de skal have deres tilgodehavender udbetalt, som de rent faktisk er berettiget til.

Hvis man derfor ønsker at gennemtrumfe et – formodentligt – så komplekst og omkostnings tungt inddrivelsessystem, jf. GEs vedlagte hørings svar fra 2017, bør man begrænse anvendelsen af Ilanngaassivik til personer, der allerede er i restance til det offentlige.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Det foreslås i forslaget, at alle indkomster skal udbetales via Ilanngaassivik. Dette er gjort dels af hensyn til arbejdsgiverne, da det sikrer, at al indkomst skal udbetales på samme vis. Alternativet vil være at arbejdsgiveren løbende skal påse om en borger skal have indkomst udbetalt via Ilanngaassivik eller om den kan udbetales direkte til borgerens konto. Som beskrevet i forslaget må der ikke opkræves regninger af indkomsten medmindre borgerne omfattes af regningsopkrævning, f.eks. på grund af tilmelding eller fordi skatteforvaltningen har truffet afgørelse herom.

Samtidig bør der gives private kreditorer mulighed for at få udbetalt deres tilgodehavender via Ilanngaassivik efter en prioriteret orden i relation til offentlige krav i forhold til, hvornår kravene forfalder.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Forslaget fra GE vil indebære at private fordringshaver gives samme adgang til at opkræve betalingsordrer via Ilanngaassivik. Dette er ikke en del af forslaget.

Selvom man fra det offentliges side ikke evner at inddrive sine tilgodehavender hos borgere og virksomheder, nytter det ikke noget at indføre et system, som repræsenterer en væsentlig risiko for de private kreditorer i relation til overhovedet at få mulighed for at få – blot en del – af sine tilgodehavender.

GE opfordrer derfor Naalakkersuisut til at skrotte det stillede forslag og – hvis man ikke efterlever dette – at begrænse forslaget til kun at omfatte personer og virksomheder, der aktuelt er i restance til det offentlige.

Der henvises til besvarelsen af GrønlandsBankens hørings svar vedr. at borgere, der ikke har en restance, bør frameldes systemet med det samme.

Som et mere konstruktivt alternativ til Ilanngaassivik burde man i det offentlige indføre et tilbud om en effektiv gældsrådgivning for de personer, der er i restance til det offentlige – og for den sags skyld også til dem, der ikke er i restance til det offentlige, hvis det ønskes.

De erfaringer, man på dette område har opbygget i bl.a. Sydgrønland, bør man bruge landsdækkende og på denne måde søge at forbedre betalingsevnen (og –viljen) hos de enkelte, der har behov for hjælp.

Naalakkersuisut arbejder på at udbrede gældsrådgivningen til resten af Grønland. Erfaringerne med gældsrådgivningen i Sydgrønland har været gode, men det kan desværre ikke forventes, at tilbud om gældsrådgivning kan stå alene og løse de omfattede udfordringer der er med restancer.

Konsekvenserne af det stillede forslag risikerer at være ødelæggende for dele af det private erhvervsliv, hvilket igen vil hæmme det økonomiske opsving, Grønland gerne skulle søge at holde i gang så længe som muligt.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Forslaget forventes at have begrænset påvirkning på den samlede økonomi i Grønland. Der henvises til forslagets beskrivelse af de økonomiske konsekvenser.

Det at der indføres et system, der fremmer effektiv betaling af regninger fra det offentlige, vil som udgangspunkt ikke forringe borgernes økonomi, idet borgernes udgifter til husleje m.v. forbliver de samme. Forudsætningerne for at forslaget forringer borgerens forbrugsmuligheder og de private kreditors muligheder for at få et tilgodehavende tilbage, skal således hænge sammen med at borgeren undlader at betale sine regninger til det offentlige, og det offentlige således fungere som ufrivillig kassekredit. Dette er dog ikke hensigtsmæssigt for den samfundsøkonomiske situation og udvikling.

Det skal desuden bemærkes, at en mindre restance til det offentlige også vil betyde, at borgerne på sigt har færre udgifter til gebyrer og renter forbundet med restancerne.

GE henviser i deres høringssvar til deres høringssvar af 3. juli 2017, som er blev vedhæftet høringssvaret. Dette høringssvar er gengivet og kommenteret nedenfor. Det bemærkes, at forslaget på en række områder er ændret i forhold til det forslag der var i høring i 2017. Henvisninger til paragraffer er ikke tilrettet.

GE er enig i, at der er behov for at iværksætte tiltag, der begrænser restancerne til det offentlige.

Det fremgår af gældsredegørelsen, at langt de fleste restancer til det offentlige er koncentreret i gruppen af borgere med ingen eller meget lave indkomst. 60 % af restancerne er at finde blandt borgere med en årlig indkomst op til 100.000 kr. 25 % af restancerne er at finde blandt borgere med en årlig indkomst på mellem 100.000-200.000 kr.

Ilanngaassivik vil derfor næppe afhjælpe problemstillingen i forhold til lavindkomstgrupperne, da disse borgere i forvejen ikke har en lønindkomst, der er stor nok til at foretage tilbagehold. Det vil sige, at mellem 60 og 85 % af restancerne ikke vil kunne inddrives via Ilanngaassivik. Det bør på denne baggrund overvejes, om Ilanngaassivik overhovedet er den rigtige løsning på afhjælpningen af restanceproblemet.

Lovforslaget lægger op til et meget omfangsrigt og komplekst system til varetagelse af opkrævningerne af de mange forskellige offentlige fordringer, og som i øvrigt kun vil have indflydelse på restanceproblemet for de 20-30 % af restancerne, idet de 70-80 % af borgerne der er i restance, ikke har en indkomst, der er stor nok til, at der kan trækkes noget bortset fra skatter og afgifter.

Bemærkningen er en generel bemærkning til forslaget, der ikke giver anledning til ændringer. Som beskrevet er forslagets hovedformål at indføre et nyt opkrævningssystem. Imidlertid rejser GE en meget væsentlig problemstilling. Som nævnt kan lovforslaget ikke løse de problemer, der er forbundet med lavindkomstgrupperne, hvor der må andre indsatser og virkemidler til.

Den centrale inddrivelsesmyndighed og debitorhåndteringen hos de enkelte fordringshaverne er i dag belastede af at håndtere et stort antal sager, hvor borgerne i øvrigt har en tilstrækkelig indkomst til at betale, men fravælger at gøre det, eller hvor der er varierende arbejdsindkomst f.eks. grundet sæsonarbejde. Det forventes at kunne realiseres en væsentlig effektivisering af regningsopkrævningen ved at introducere et betalingssystem, der omfatter borgere i restancer.

Der er i dag over 30.000 personer med sager i den centrale inddrivelsesmyndighed. Det således over halvdelen af befolkningen, der er i berøring med inddrivelsessystemet.

Inddrivelsesområdet er ikke velegnet til at håndtere de udfordringer, Grønland står overfor i dag med de store antal borgere, der opbygger restancer. Inddrivelsessystemet er bundet af lovmæssige forpligtelser og retssikkerhedsmæssige garantier, der betyder, at inddrivelse er en tung procedure. Der er tale om individuel sagsbehandling, f.eks. individuelle beregninger på trangsbeneficiet, som er meget administrativt krævende.

Forslaget må forventes at nedbringe den tid og de ressourcer, der i dag anvendes på at håndtere løbende opkrævninger for borgere, der kan betale. Forslaget kan dermed frigøre ressourcer til at sagsbehandle de borgere, hvor det kan være svært at opkræve beløb. Forslaget kan medføre et øget pres på de sociale myndigheder, i det omfang, at det konstateres, at personen generelt har en for lav indkomst eller for høje udgifter. Det er dog bedre at få disse problemer frem i lyset, fremfor at skjule det i restancemassen. Det er korrekt som GE anfører, at en del af restancemassen sandsynligvis ikke vil kunne opkræves. Naalakkersuisut har dog svært ved at se, at dette skulle være et argument imod, at forebygge opbygningen af nye restancer.

Gældsredegørelsen beskriver også, at der er visse udfordringer med restancer blandt borgere i mellemindkomstgruppen. Her drejer det sig specielt om BSU og underholdsbidrag. Ilanngaassivik vil kunne afhjælpe restancerne i forhold til disse restancer, men det vil også kunne løses af anden vej, eksempelvis ved, at det offentlige får direkte adgang til at gå i fogedretten med deres krav med henblik på inddrivelse af fordringerne på underholdsbidrag og BSU. Det vil medføre en hurtigere og lettere administration for kommunerne i forbindelse med inddrivelse af restancerne for underholdsbidrag.

Der er allerede i dag lovhjemmel til at foretage lønpålæg og udlæg m.v. Den centrale inddrivelsesmyndighed bruger i dag store ressourcer på at opkræve de restancer, som der løbende opbygges. Den af GE foreslåede løsning ville involvere, at flere byrder lægges på arbejdsgivere, hvilket også er u hensigtsmæssigt. Desuden involverer lønpålæg at arbejdsgiveren får oplysninger om deres lønmodtagers økonomiske forhold, som en arbejdsgiver normalt ikke har.

Restancerne på renovationsområdet kan løses ved at opkræve det via skatten, idet det er noget alle borgere har glæde af. Endvidere vil det afhjælpe problemstillingen med lavindkomstgruppernes restancer, da de alligevel ikke har det økonomiske råderum til at betale.

En anden stor udfordring er lejerestancer, som ofte har store sociale konsekvenser for den enkelte borger. Her kunne det lovgivningsmæssigt overvejes, at fastsætte, at arbejdsgiveren eller den myndighed, der udbetaler den offentlige hjælp, skal tilbageholde huslejen til offentlige lejemål, inden lønnen udbetales.

Naalakkersuisut er enig i, at dette isoleret vil kunne bidrage til at nedbringe husleje og renovationsrestancerne. Men det pålægger arbejdsgiverne flere byrder til at indeholde regninger i den ansattes løn. Desuden kan borgerne jo have flere ansættelsesforhold, skiftende ansættelsesforhold og i perioder ingen ansættelse, hvilket ligeledes kan besværliggøre en opkrævning.

Restancer for så vidt angår A-skat er også ganske store. I henhold til gældsrederegørelsen udgør de pr. 1. januar 2016 135,8 mio. kr. Skattestyrelsen bør foretage en nærmere analyse af, hvorledes restancerne for A-skatterne opstår. Det kunne være, at Skattestyrelsen kunne reducere restancerne ved at gribe ind tidligere, så virksomhederne ikke får lov til at opbygge store skatterestancer, inden skattestyrelsen søger at inddrive restancerne. GE anbefaler, at det nærmere undersøges, om der ikke er andre metoder, som kan bruges til at nedbringe restancerne på de områder, som vejer tungest, inden man tager stilling til et så vidtgående system som Ilanngaassivik.

Hvis Naalakkersuisut efter undersøgelserne vil indføre Ilanngaassivik, bør det i første omgang kun omfatte skatter og afgifter og ikke alle de områder, der fremgår af § 8.

En vigtig forudsætning for indførelsen af Ilanngaassivik er desuden, at Selvstyret får styrket sine forretningsgange og sikret, at det offentlige og de offentligt ejede virksomheder betaler deres egne regninger til tiden. Ellers risikerer virksomhederne at komme i likviditetsnød.

GE har ofte oplevet, at det offentlige selv ikke betaler sine regninger til tiden, og at administrationen, for så vidt angår modregning, ikke har fungeret efter reglerne. Det vil belaste virksomhederne voldsomt, hvis det offentlige blot kan modregne uden, at der er retsgrundlag for modregning.

Der henvises til besvarelsen af høringsvaret fra GE ovenfor vedr. det offentliges betalinger af regninger til erhvervslivet.

Endvidere vil Ilanngaassivik medføre at det offentlige får en væsentligt bedre retsstilling end andre private kreditorer, som med Ilanngaassivik kommer til at

stå efter de offentlige fordringer. Dette vil gå ud over det private erhvervsliv, som skal være drivkraften for et mere økonomisk selvstændigt Grønland.

Det fremgår ikke af forslaget, hvorledes indbetaling af pension skal foregå. En borger med pensionsordning uden for Grønland skal have pensionen indbetalt efter skattetræk. Er det så den enkelte, der selv skal sørge for indbetalingen? Hvad med pensionsindbetaling til en grønlandsk pensionsordning; den skal indbetales, inden der trækkes skat. Hvorledes skal det administreres. Der er ikke i lovforslaget taget stilling til disse forhold. Hvad med træk til husleje for en håndværker? Normalt trækker virksomheden dette, inden man udbetaler lønnen. Virksomhedernes retsstilling i forhold til at få deres restancer bliver væsentligt forringet ved Ilanngaassivik.

Bemærkningerne vedr. forslaget fra 2017. Forslaget er ændret og præciseret på dette punkt. Der henvises til besvarelsen af høringssvaret fra GE ovenfor og til høringssvaret fra GrønlandsBanken vedr. forholdet til de private kreditorer og deres retsstilling.

Der henvises endvidere til besvarelsen af høringssvaret for Departementet for Kultur, Uddannelse og Kirke vedr. om arbejdsgiveren kan fratække husleje m.v. før lønnen indbetales til Ilanngaassivik.

GE vurderer, at Selvstyret er i gang med at introducere et meget komplekst og omkostningstungt IT-system, og at det indebærer en betydelig sårbarhed for virksomheder og borgere, hvis planlægningen og gennemførelse heraf ikke sker med betydelig omhu og forsigtighed. – og i givet fald i begyndelse kun i begrænset omfang på få udvalgte områder. Der bør redegøres nærmere for, hvordan systemet fungerer på Færøerne i dag i den meget simple udgave, end der lægges op til med Ilanngaassivik.

Det er korrekt, at indførslen af systemet forudsætter et meget grundigt forarbejde. IT-løsninger må dog forventes at blive i stadig større grad at blive en integreret del af det offentlige opgaveløsning.

Afslutningsvist skal GE også fremhæve, at et sådant lovforslag ikke peger i retning af at vi går mod selvstændighed, hvor det er nødvendigt at alle borgere skal tage ansvar for eget liv og bidrage til samfundets bedste. I den foreslåede model sætter Ilanngaassivik jo alle under offentlige administration, herunder alle de, der betaler til tiden.

Det fremgår at forslaget på en eller anden måde skulle stride imod arbejdet for selvstændighed. Selvstændighed indebærer, bl.a. at Grønland løser de udfordringer, som vores samfund står overfor. Dernæst fremføres det, at det involverer at borgerne på en måde sættes under administration. Dette er ikke tilfældet. Forslaget er et introducere et opkrævningssystem for regninger til det offentlige. Der henvises desuden til besvarelsen af IMAKs hørings svar om forholdet til selvstændighed.

6 Kommune Kujalleq

Kommune Kujalleq har med interesse gennemgået lovforslaget vedr. Ilanngaassivik, som i betydeligt omfang er revideret i forhold til det lovforslag, som var i høring i 2017.

Kommune Kujalleq støtter principielt ideen om, at så mange betalinger som muligt fra borgerne til det offentlige bør foregå automatisk, så det offentliges udgifter og andre ressourcer til rykkere og inddrivelse herved kan formindskes, ligesom automatiske betalinger vil kunne bidrage til en mere kontrolleret udvikling i restancemassen hos de offentlige myndigheder.

Imidlertid finder kommunen det usikkert, om omkostningerne ved at indføre og drive det system, som loven lægger op til, vil komme til at stå i rimeligt forhold til de resultater, som kan opnås. Kommunen henviser herved også til nedenstående bemærkninger om byrde- og opgavefordelingen på opkrævningsområdet.

Bemærkningen er en generel kommentar til forslaget, som ikke giver anledning til ændringer. Der forventes at være besparelser for det offentlige ved forslaget. Disse forventes primært at bestå i en mindre tilgang af nye restancer, hvilket også fører til færre afskrivninger af restancer på grund af forældelse af restancer. En mere effektiv opkrævning og automatiseringen af opkrævningen, der medfører færre udgifter til porto, til private betalingserviceleverandører og til fremsendelse af rykkerskrivelse m.v. I de almindelige bemærkninger er beskrevet de forventede besparelser og udgifter. Det skal bemærkes, at udgifterne ved at indføre forslaget på nuværende tidspunkt er mere underbyggede. Mens besparelserne i højere grad baseres på skøn, som er baseret på det tilgængelige grundlag. Det skal endvidere pointeres, at besparelserne og indtægterne ved forslaget er blivende, idet der er tale om årlige besparelser. Udgifterne er derimod for en stor dels vedkommende engangsudgifter forbundet med etableringen af systemet. Departementet arbejder på at kvalificere businesscasen for forslaget.

Et system med automatiske betalinger bør være indrettet på en måde, der ikke går ud over restanceinddrivelsen, og kommunen finder derfor, at der bør ske en afklaring af nedenstående spørgsmål, som KANUKOKA fremhævede i sit hørings svar af 5. juli 2017, da lovforslaget i den første version var i høring:

”Den eksisterende restancemasse risikerer at gå tabt med indførelsen af lovforslaget, idet der lægges op til en ordning med betaling af løbende ydelser med den nærliggende mulighed, at der ikke vil være midler hos borgerne til, at restancerne kan afvikles. Det kan med andre ord siges, at der i løbet af nogle år risikerer at opstå et afskrivningsbehov på op mod den anførte størrelsesorden.”

Kommunen henviser herved også til lovforslagets § 27.

Et øget afskrivningsbehov i kombination med at restancer skal afskrives over driften, vil medføre en betydelig merbelastning af kommunernes økonomi.

Det er korrekt som KANUKOKA skrev i deres høringsvar i 2017, at forslaget har til formål at fremme, at de løbende regninger bliver betalt. Hovedprioriteten må være, at fremme, at restanceproblemerne ikke på sigt forværres. Forslaget kan medføre, at eksisterende restancer ikke opkræves og på sigt forældes, hvis borgeren ikke har råd til at afbetale en gæld ved siden af de løbende faste regninger. Forslaget forventes imidlertid også at bidrage til at frigøre ressourcer hos inddrivelsesmyndigheden, der dermed kan bruges mere effektivt på inddrivelsen af de tilbageværende restancer. Forslaget kan på den vis have en positiv virkning på inddrivelsen af eksisterende restancer. Det må dog samtidigt formodes, at en del af restancerne er ikke inddrivelige grundet indkomstforhold m.v. Der henvises til Redegørelse om Gæld og Gældsafvikling fra 2017.

Herudover finder kommunen, at myndighedsansvaret for Ilanngaassivik fortsat er behæftet med nogen usikkerhed, selvom det nu fremgår mere klart end i det tidligere lovforslag, at systemet skal administreres af skatteforvaltningen.

Bemærkning ikke indarbejdet, idet det ikke fremstår klart, hvilke uklarheder, der er tale om. Myndighedsforholdene er beskrevet i de almindelige bemærkninger til forslaget. Forholdene omkring den dataansvarlige myndighed er desuden præciseret i de specielle bemærkninger.

Uafhængigt af det hensigtsmæssige i et system, der sikrer automatisk betaling af en række af det offentlige løbende fordringer for bestemte grupper af borgere, er det helt grundlæggende kommunens opfattelse, at øget centralisering ikke er vejen frem.

Kommunen mener, set i lyset af de indhøstede erfaringer med centralisering af restanceinddrivelsen, navnlig at dette ikke har medført en reduktion i restancemassen, at det bør overvejes i et omfang at tilbageføre restanceinddrivelsen til kommunerne, der også har et væsentligt bedre kendskab til de enkelte borgeres forhold end den centrale inddrivelsesmyndighed. I tråd hermed frygter kommunen, at en ny centralisering, denne gang af de løbende opkrævninger, ikke vil give positive effekter på restanceudviklingen, men at der tværtimod – som nævnt – opstår en øget risiko for et større afskrivningsbehov.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Forslaget medfører, at der indføres centrale systemer og løsninger, som alle myndigheder m.v. vil skulle benytte sig af, men forslaget medfører ikke en grundlæggende ændring af, hvilken myndighed der har ressortansvaret. Det er fortsat den myndighed m.v., der udbetaler en indkomst, såsom en socialydelse, der har ansvaret for, at ydelsen er korrekt og udbetales til den rette modtager/CPR-nummer m.v. Og det er fortsat den enkelte fordringshaver, der har ansvaret for debitorhåndteringen.

Kommunen anser det som mangelfuldt beskrevet i lovforslaget, hvor store personaleressourcer, som Ilanngaassivik vil lægge beslag på, hvis det skal fungere efter hensigten. Der efterlyses i denne sammenhæng også en redegørelse for, hvorvidt kommunalt personale, der i dag er ansat til at varetage kreditorfunktioner kan påregnes at blive tilbudt ansættelse i Skattestyrelsen, idet kommunen erindrer om, at ved centraliseringen af inddrivelsesmyndigheden blev de kommunale inkassomedarbejdere tilbudt ansættelse i skatteforvaltningen. Sker noget tilsvarende ikke i forbindelse med implementeringen af Ilanngaassivik, ser kommunen det som en nærliggende risiko, at et antal kommunale medarbejdere mister deres arbejde.

Bemærkningen ses ikke at vedrøre selve indholdet i forslaget, men den efterfølgende implementering. I forhold til påvirkningen på antallet af kommunale medarbejdere m.v., henvises der til departementets besvarelse af høringsvaret fra AK om antallet af medarbejdere i kommunerne.

Kommunen finder det dog umiddelbart positivt, at det nye lovforslag – i modsætning til lovforslaget fra 2017 – alene lægger op til en obligatorisk betalingsordning for borgere med restancer, hvilket i udgangspunktet må antages at være en model, som formodes at være mindre ressourcekrævende at administrere end en ordning omfattende samtlige borgere.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer.

Kommunen finder dog, at obligatorisk overførelse af alle lønudbetalinger mv. jf. lovforslagets § 4, til Ilanngaassivik, også for borgere, der ikke skal have opkrævet beløb via systemet, indebærer risiko for fejl og forsinkelser i udbetalingsprocessen som følge af, at udbetalingerne skal gå gennem to myndigheder i stedet for én myndighed.

Kommunen anser det som mere nærliggende, at det overvejes at indføre et system, hvor udbetalinger via Ilanngaassivik alene sker for borgere, der er omfattet af betalingsystemet, jf. lovforslagets § 9.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Den foreslåede ændring vil tværtimod påføre det offentlige og arbejdsgiverne højere udgifter, da der vil skulle etableres et system, hvorefter arbejdsgiveren og det offentlige kan se om en udbetaling af en indkomst skal ske til Ilanngaassivik, eller om den skal overføres direkte til borgerens konto. Moderniseringsstyrelsen fremfører også i deres høringssvar, at de foretrækker et ensartet system for alle.

Kommunen mener, at hvis denne ordning skal overhovedet være centraliseret, jf. om dette spørgsmål straks nedenfor, bør det overvejes, om muligheden for obligatorisk betaling gennem Ilanngaassivik møntet på borgere med restancer, i stedet burde gøres til et særligt instrument for inddrivelsesmyndigheden, således at etableringen af en ny ressourcekrævende afdeling i skatteforvaltningen og implementering af ny administrativt tung lovgivning kan undgås.

Endvidere ser kommunen det som nærliggende, at de kommunale myndigheder med godt kendskab til borgernes økonomi, vil have bedre mulighed for at skabe sammenhængende betalingsløsninger, for borgere med en belastet privatøkonomi, der både kan omfatte løbende regninger og restanceafvikling, end et centraliseret system bestående af såvel en inddrivelsesfunktion som en opkrævningsfunktion, hvis indbyrdes relationer, lovforslaget i øvrigt ikke beskriver godt ud over en lovhjemmel til samkøring af registeroplysninger.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Det vil være forbundet med betydelige smådriftsulemper, såfremt hver kommune skulle etablere deres egne opkrævningsystemer. Forslaget fra kommune Kujalleq må forventes samlet at medføre, at samfundets udgifter til regningsopkrævning vil stige. Det vil desuden ikke være lovligt for kommunerne at etablere sådanne ordninger uden lovhjemmel. Der vil derfor uanset være nødvendig med lovgivning på området. Det er desuden væsentligt at sikre borgernes retssikkerhed og en ensartet behandling af borgerne. Det vil være svært at sikre, at disse hensyn bliver varetaget i fornødent omfang, såfremt hver kommune udviklede deres eget opkrævningsystem og procedurer.

Kommunen går herefter over til at kommentere på lovforslagets enkelte bestemmelser:

§ 2, nr. 9. Bestemmelsen bør præcisere, hvorvidt hverdage heller ikke omfatter 1. maj og Grønlands Nationaldag.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Hvad der er helligdage eller ej er fastsat i anden lovgivning.

§ 4: Vedr. stk. 1, nr. 1, noterer kommunen sig, at det er nævnt i bemærkningerne til bestemmelsen, at også dagpenge og diæter skal udbetales via Ilanngaassivik. Dette anser kommunen som uhensigtsmæssigt af to grunde: For det første angår disse ydelser i vidt omfang godtgørelse for den ansattes merudgifter i forbindelse med et tjenesteforhold, og bør derfor friholdes for mulig modregning til betaling af fordringer, der opkræves via Ilanngaassivik, idet sådanne krav altid vil skulle omfattes af lovforslagets § 8 om friholdelse for betalingsordrer. Der ses derfor ikke at være nogen reel begrundelse for, at denne type udbetalinger sker via Ilanngaassivik. For det andet har ansatte omfattet af funktionærloven krav på forskud til dækning af merudgifter ved tjenesterejser. Det virker problematisk, hvis den ansatte skal vente på udbetaling via Ilanngaassivik før sådanne lovpligtige rejseforskud kan udbetales. Alternativt bør § 16 om straksudbetalinger udvides til også at omfatte betalinger af rejseforskud.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Kommunens betragtninger om at dagpenge og diæter ikke bør anvendes til betaling af regninger, da der er tale om en godtgørelse for den ansattes merudgifter, er allerede en mulighed i forslaget. Arbejdsgiveren m.v. kan ved indbetalingen angive dette, således at pengebeløbene kan passere igennem Ilanngaassivik uden regningsopkrævning må finde sted. Det foreslås desuden, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte i hvilke andre tilfælde dette kan ske. En sådan udbetaling bør dog passere igennem Ilanngaassivik, da der ellers kan opstå risiko for misbrug.

Der er desværre ikke knyttet bemærkninger til stk. 1, nr. 5. Når man læser de i stk. 1 opremse udbetalingstyper i sammenhæng, er det gennemgående et krav, at udbetalingen sker fra en virksomhed mv., der har bopæl/hjemsted/tjenesteforhold i Grønland. Imidlertid er en væsentlig del af de livs- og pensionsforsikringsselskaber og pensionskasser, der udbetaler pensioner og enkeltbeløb til borgerne ikke hjemmehørende i Grønland. Eksempelvis kan kommunen pege på, at det grønlandske selskab PFA Soraarneq nu er erstattet af PFA i Danmark. Kommunen anser det for tvivlsomt, om en sådan virksomhed, der ikke har hjemsted i Grønland, kan pålægges at benytte Ilanngaassivik. Tilsvarende gælder formentlig udbetaling fra ATP.

Som et udslag af lovenes territoriale gyldighed har forslaget ikke virkning for institutioner og virksomheder uden for Grønland. Dette omfatter eksempelvis pensionskasser i udlandet, herunder Danmark. Det er dog muligt, at selskaber i udlandet vælger at opfylde lovens bestemmelser i hvilket tilfælde bestemmelserne giver hjemmel til, at disse indbetalinger behandles på lige fod med indbetalinger fra grønlandske kilder. I konkrete tilfælde kan der ligeledes være mulighed for, at der kan laves aftaler med udenlandske selskaber og institutioner om at de udbetaler indkomster via Ilanngaassivik. Såfremt en udenlandsk virksomhed måtte blive omfattet af forslagets bestemmelser, f.eks. på grund af et fast driftssted i Grønland m.v., kan der dog omvendt konkret være behov for undtagelse herfor, f.eks. hvis der er tale om et kortere projekt i Grønland, hvilket kan ske i medfør af forslagets § 4, stk. 3.

Dernæst erindrer kommunen om, at flere pensionskasser udbetaler livsforsikringer, invaliditetserstatninger, sygdomserstatninger mv., der er undtaget fra kreditorforfølgning. Udbetalinger af denne type kan formentlig ikke danne grundlag for tvangsmæssig betaling af fordringer jf. lovforslagets § 9, idet regningsopkrævning efter § 9 må sidestilles kreditorforfølgning grundet ordningens formål og snævre sammenhæng med borgernes restancer.

Kommunen anbefaler samtidig det afklares, om udbetalinger fra Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring (arbejdsskadeerstatninger mv.) skal være omfattet af § 4.

Bemærkningen har givet anledning til at det i forslagets § 8 er præciseret, at udbetalinger af erstatninger, der er beskyttet mod udlæg, ikke må anvendes til regningsopkrævning. At udbe-

talingen er beskyttet mod udlæg, synes ikke at forhindre, at de indbetalingspligtige kan pålægges at anvise sådanne pengebeløb igennem Ilanngaassivik systemet, idet systemet teknisk indrettes, så der ikke sker regningsopkrævning i de udbetalte summer.

Det skal endvidere igen understreges, at forslaget går ud på, at der indføres et system til opkrævning af regninger og ikke opkrævning af restancer.

§ 5. Bestemmelsen virker for generel. Det forekommer således ikke korrekt, hvis betalinger til borgere for leverede varer eller tjenesteydelser skal ske gennem Ilanngaassivik. Erhvervsdrivende borgere må kunne indrette sig på, at deres krav på betalinger sker til kontraktmæssigt fastsatte tider, og at der alene sker fradrag i udbetalingerne i form af lovlige fogedudlæg eller såfremt betingelserne for tvungen modregning er opfyldt.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Bestemmelserne i § 5 er bevidst skrevet bredt, idet det er hensigten, at alle udbetalinger fra det offentlige til borgere i Grønland skal omfattes. Formålet med dette er at sikre et enstrengt system til udbetaling af pengebeløb til borgere. Det skal bemærkes, at der dels kan fastsættes regler, der muliggør, at de indbetalingspligtige kan angive, at der ikke må opkræves regninger af de nævnte udbetalinger. Forslaget forhindrer ikke i sig selv, at det offentlige kan udbetale pengebeløb rettidigt og i overensstemmelse med, hvad der er aftalt med den erhvervsdrivende. En myndighed må dog tilrettelægge deres udbetalinger til de erhvervsdrivende, således at der tages hensyn til fristerne i forslaget.

§ 8. Der kan forekomme andre betalingstyper, hvor borgerne har krav på effektiv betaling end de i bestemmelsen fremhævede. Således gælder det eksempelvis generelt, at borgerne har krav på effektiv betaling, der er udtryk for rettelse af en fejl fra indbetalingspligtiges side bestående i, at borgeren tidligere er afkrævet for meget. Det forekommer derfor mere hensigtsmæssigt, at bestemmelsen gør det helt generelt, at indbetalingspligtige kan angive, at en indbetaling ikke må anvendes til betaling af en betalingsordre, hvis borgeren har et retskrav på effektiv betaling. Herved undgås den u hensigtsmæssige situation, at borgernes retskrav afhænger af, om Naalakkersuisut har udstedt en bekendtgørelse efter stk. 2

Bemærkning er ikke indarbejdet. De hensyn der eksempelvis i retsplejeloven begrunder, at der ikke må foretages udlæg i eksempelvis pension, feriepenge og underholdsbidrag, kan ikke overføres 1:1 til nærværende forslag, idet forslaget går ud på regningsopkrævning og ikke restanceopkrævning, og da forslaget indeholder andre instrumenter, såsom rådighedsbeløb, der sikrer, at borgeren overlades en tilstrækkelig indkomst til at klare sig for. På den anden side, findes der tilfælde, såsom udbetaling af erstatningssummer, hvor der kan argumenteres for, at pengebeløbene ikke bør anvendes til regningsopkrævning. Forslaget indeholder derfor en kombination af lovfæstede tilfælde, hvor en udbetaling ikke må anvendes til opkrævning, og en bemyndigelse til Naalakkersuisut til at fastsætte regler om andre tilfælde, hvor dette kan ske.

Der er ikke i forslaget indsat en generel undtagelsesbestemmelse, idet en sådan bestemmelse kan medføre en risiko for at undtagelserne anvendes til generelt at undtage overførsler fra, at blive anvendt til regningsopkrævning.

§ 9. Kommune Kujalleq finder, at kriterierne for, at borgere uden ansøgning kan blive omfattet af reglerne om regningsopkrævning, ikke er hensigtsmæssige.

For det første fremgår det af bemærkningerne til stk. 1, nr. 1, at det afgørende er, om borgeren står registreret med en restance hos den centrale inddrivelsesmyndighed. Kommunen vurderer, at den foreslåede bestemmelse ikke er afstemt med restanceinddrivelseslovens § 11 a, der giver kommunerne mulighed for at tilbagekalde fordringer fra inddrivelsesmyndigheden. At en fordring tilbagekaldes, medfører ikke nødvendigvis, at der ikke længere er tale om en restance.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Afgørelser om en person omfattes af regningsopkrævning træffes ud fra oplysninger i det offentlige om registrerede restancer. Desuden bør oplysninger fra skatteregistre og CPR-registre også inddrages, for at sikre, at borgeren ikke er fraflyttet Grønland og har en indkomst osv. Det ses ikke at være hensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt at inddrage oplysninger fra andre registre til brug for afgørelsen, herunder kommunale restanceregistre.

Dernæst er det ikke alle fordringstyper, som skattestyrelsen har kompetence til at opkræve jf. § 1 i landstingsloven om inddrivelse og forebyggelse af restancer til det offentlige. Lovforslaget indebærer derfor noget, der kan opfattes som en vilkårlig forskelsbehandling af borgerne ud fra, om den pågældende borgers restance er omfattet af inddrivelsesloven eller ikke, hvilket kommunen ikke kan anbefale.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Det kan ikke anses som en vilkårlig forskelsbehandling, at der lægges vægt på, om personen optræder i restanceregisteret eller ej, også selvom borgere kan have restancer til det offentlige, der ikke omfattes af landstingslov om inddrivelse og forebyggelse af restancer til det offentlige. Reglerne i denne førortalte lov, der supplerer indholdet i retsplejeloven, må jo netop anses for et udtryk for, at lovgiver har fundet det nødvendige at forbedre mulighederne for inddrivelse af disse fordringstyper.

Specielt vedr. stk. 2, nr. 2, bemærker kommunen, at kommunens overgivelse af en række fordringer til central inddrivelse sker automatisk på nærmere fikserede tidspunkter, som borgerne ikke nødvendigvis har kendskab til. Kommunen anser det for principielt betænkeligt, hvis borgere der har betalt deres restancer, skal kunne risikere at blive omfattet af tvungen regningsopkrævning ud fra et kriterium om, at en fordring tidligere har været overdraget til inddrivelsesmyndigheden. Hvis borgeren har betalt restancen, bør borgeren kunne indrette sig på, at den betalte restance ikke kan danne grundlag for negative forvaltningsafgørelser efterfølgende.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Efter reglerne i landstingslov om inddrivelse og forebyggelse af restancer til det offentlige er fordringshaveren forpligtet til at underrette borgere om, at en fordring overdrages til skatteforvaltningen (lovens § 11 a, stk. 5). Borgeren bør således have kendskab til, at en fordring er overgået til skatteforvaltningen. Begrundelsen for, at personer med mange restancesager omfattes af regningsopkrævning, er bl.a. at opkrævning af mange små restancesager medfører et stort ressourcetræk på inddrivelsesmyndigheden.

Hvis kriteriet i nr. 2 alligevel ønskes bibeholdt, bør 5 årsfristen nedsættes væsentligt.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Det foreslås, at fristen fastsættes således at den afspejler forældelsens fristen på 5 år.

Stk. 5 er uheldigt formuleret, idet lovteksten beskriver, at en borger kan ansøge om at blive frameldt regningsopkrævning, mens bemærkningerne til bestemmelsen beskriver, at borgeren kan framelde sig opkrævning. Hvis borgere, der opfylder betingelserne for ikke at være omfattet af ordningen, selv skal kunne framelde sig, sker der reelt ikke nogen sagsbehandling af en ansøgning. En afgørelse på grundlag af en sagsbehandling træffes kun, hvis skatteforvaltningen nægter at framelde borgeren. En mulig formulering kunne være, at ordene ”ved ansøgning” udgår, idet den foreslåede formulering er egnet til at give borgerne det indtryk, at skatteforvaltningen har en diskretionær adgang til at afslå framelding.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Med bestemmelsen er der lagt op til, at skatteforvaltningen skal træffe en lovbunden afgørelse: Såfremt borgeren opfylder betingelserne herfor, skal skatteforvaltningen fritage borgeren fra at være omfattet af regningsopkrævning. Med ”Ved ansøgning” menes, at det er borgeren, der skal tage initiativ til at sagen behandles.

Stk. 7 om samkøring af ”restanceregister mv.” bør forklares mere detaljeret i lovforslagets bemærkninger. Herudover siger bestemmelsen ikke noget om et evt. samarbejde mellem inddrivelsesmyndigheden og administrationen af Ilanngaassivik i form af udveksling af oplysninger jf. herved persondatalovens § 8.

Bemærkningen er indarbejdet. Bemærkningerne til bestemmelsen er uddybet.

§ 10. Kommune Kujalleq konstaterer, at der i den form, som lovforslaget har nu, vil kunne opstå situationer, hvor en kommune er forpligtet til at lade sine fordringer af bestemte typer opkræve gennem Ilanngaassivik, men hvor samme fordringer omvendt ikke kan inddrives via inddrivelsesmyndigheden, lige som loven åbner mulighed for den omvendte situation, at restancetyper, der inddrives af inddrivelsesmyndigheden, ikke kan opkræves via Ilanngaassivik.

Kommunen opfordrer til, at hensigtsmæssigheden heraf grundigt overvejes, idet kommunen ikke ser det som en optimal ordning, hvis inddrivelsesmyndigheden og Ilanngaassivik tilsammen ikke fuldt ud dækker bestemte fordringstyper.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Der er i forslaget lagt op til, at Naalakkersuisut i forhandling med fordringshaverne fastsætter, hvem der kan opkræve via Ilanngaassivik og hvilke fordringstyper, der kan opkræves. Det påpegede forhold må derfor påses i forbindelse med disse forhandlinger. Bemærkningen fremstår desuden primært at vedrører behovet for tilpasning af anden lovgivning, såfremt forslaget vedtages.

§ 12. Af hensyn til at undgå et afledet pres på de sociale myndigheder og risiko for at ældre restancer ikke inddrives eller betales, mener kommunen at det bør overvejes at forhøje de nu foreslåede rådighedsbeløb, selvom de er blevet justeret i forhold til det første lovforslag.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Der henvises til besvarelsen af høringssvaret fra SIK vedr. samme emne.

§ 16. Kommune Kujalleq anbefaler, at det, for at undgå at der opstår u hensigtsmæssige situationer, hvor borgerne ikke kan få effektueret hasteudbetalinger, som borgerne har krav på, helt generelt fastslås, at en myndighed under nærmere fastsatte omstændigheder kan kræve straksudbetalinger fra Ilanngaassivik således, at muligheden for straksudbetaling ikke er begrænset til enkelte udbetalingstyper.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Baseret på høringssvaret fra Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke blev forslagets §§ 8 og 16 skrevet sammen i forslagets § 8. Naalakkersuisut kan i medfør af bestemmelsen fastsætte regler om overførsler, der ikke må anvendes til regningsopkrævning, samt om etablering af straksudbetalingsfunktioner i Ilanngaassivik. Straksudbetalingsfunktionen må forventes begrænset til de situationer, hvor der er et særligt hensyn, f.eks. til borgeren, der begrundet en sådan udbetaling.

§ 18. Kommune Kujalleq mener, at bestemmelsens stk. 3. giver anledning til tvivl om, hvorvidt skatteforvaltningen har pligt til at partshøre en borger, inden en regning betales, idet bemærkningerne beskriver, at 10 dages fristen er fastsat for at give borgerne tid til at gøre indsigelser.

Det er umiddelbart kommunens opfattelse, at partshøring på myndighedsinitiativ, jf. sagsbehandlingslovens § 19, er knyttet til afgørelser. Opkrævning af en regning har kommunen svært ved at se skulle være en afgørelse. En afgørelse er knyttet til det underliggende retsforhold.

(Nu § 17). Bestemmelsen medfører, at der skal forløbe 10 dage fra en betalingsordre fremsendes, før den kan opkræves. Formålet er, at borgeren kan få oplysninger om, hvilke betalingsordrer der står til opkrævning før en opkrævning påbegyndes. En sådan funktion må anses for en integreret del af det at stille et betalings servicelignende system til rådighed for borgerne. Det er korrekt, som Kommunen Kujalleq anfører, at der derved ikke er tale om en afgørelse og en partshøring. Fremsendelse af en oversigt over ventende betalingsordrer og opkrævning af en betalingsordre må anses for faktisk forvaltningsvirksomhed.

§ 19. Det forekommer overordnet set som en unødigt bureaukratisk sagsgang, at kommunerne skal anvise betalinger (betalingsordrer) til skatteforvaltningen, som herefter afmelder betalingsordren, hvis den ikke betales, hvorefter kommunen er henvist til igen at fremsende fordringen til skatteforvaltningen med henblik på inddrivelse. Kommunen finder, at hvis Ilanngaassivik ikke skal fremstå som en unødigt komplicering af opkrævningsproceduren, at skatteforvaltningen selv bør have ansvaret for, at ikke betalte regninger mv. overdrages inddrivelsesfunktionen i skatteforvaltningen.

(Nu § 18) Bemærkningen er ikke indarbejdet. Bestemmelsens ordlyd går på, at betalingsordren i dette tilfælde fjernes fra Ilanngaassivik. Bestemmelsen synes ikke at forhindre at det andet sted i relevant inddrivelseslovgivning fastsættes, at fordringen overgår til inddrivelse via skatteforvaltningen.

§ 27. Kommune Kujalleq finder det ikke velovervejet, at betalingsaftaler med skattestyrelsen har fortrinsstilling frem over betalingsaftaler indgået direkte med fordringshaver.

I øvrigt anbefaler kommunen, at ordet "frivillige" udgår af nr. 2, da aftaler pr. definition altid er frivillige.

(Nu § 26) De frivillige betalingsaftaler som skatteforvaltningen indgår med en debitor, bør prioriteres højere, idet de kan afspejle, at der er indgået en samlet afdragsaftale om borgernes restancer som skatteforvaltningen kan administrere, herunder kommunernes restancer. Ordet "frivillig" er fjernet fra bestemmelsen.

§ 32. Kommunen formoder, at bestemmelsen indebærer, at skatteforvaltningen er afskåret fra at kræve tilbageført beløb, der er udbetalt til en borgers bankkonto.

Kommunen noterer sig, at det i bemærkningerne er fremhævet, at det er en forudsætning for Ilanngaassivik, at der indføres en lov om offentlig bankkonto. Kommunen ser gerne, at dette spørgsmål uddybes i bemærkningerne, og at det overvejes, om en sådan lov hører under selvstyrets lovgivningskompetence, samt at det i givet fald tilkendegives, hvornår et lovforslag forventes fremsat.

(nu § 31) Bestemmelserne er siden høringen forkortet væsentligt. Bestemmelserne afspejler nu, at der forventes vedtaget en lov om offentlig bankkonto, som vil træde i stedet for de bestemmelser, som var i forslaget.

§ 36. Kommune Kujalleq konstaterer, at der lægges op til en konstruktion, der ligner den, som blev indført ved centraliseringen af inddrivelsesmyndigheden ved landstingslov nr. 13 af 15. november 2007.

I bemærkningerne til forslaget til sidstnævnte lov står der blandt andet om myndighedskonstruktionen:

”[Det] fastslås, at skatteforvaltningen varetager opgaverne som inddrivelsesmyndighed. Herved indgår inddrivelsesopgaven i den samlede opgaveportefølje for skatteforvaltningens enhedsorganisation.”

Det stiller efter kommunens opfattelse særlige krav til opgavefordelingen mellem skatteforvaltningens medarbejdere, hvis skatteforvaltningen ud over inddrivelsesopgaven også skal administrere Ilanngaassivik, for at sikre at de to opgaver ikke sammenblandes. Sådanne forretningsgange bør af retssikkerhedshensyn for borgerne og af hensyn til de kreditorer, der skal bruge Ilanngaassivik, være offentligt tilgængelige.

(Nu § 35) Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer. Der er tale om relevante betragtninger, der vil skulle medtages i forbindelse med den efterfølgende implementering af forslaget. Der henvises desuden til besvarelsen af høringsvaret fra Digitaliseringsstyrelsen om den personelle adskillelse m.v.

§ 37. Skatteforvaltningen er i dag repræsenteret i Ilulissat, Sisimiut, Maniitsoq, Nuuk og Qaqortoq.

Samtidig lægger lovforslaget ikke op til, at kommunerne skal have opgaver knyttet til administrationen af Ilanngaassivik.

Kommunen finder det derfor mest naturligt, at vejlednings- og rådgivningsopgaven i forhold til borgerne forestås af Skattestyrelsen selv.

Det er også generelt set en uheldig konstruktion, hvis vejlednings- og rådgivningsopgaven ligger hos en anden myndighed end den ansvarlige.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Det er centralt, at borgerne kan henvende sig til kommunerne med praktiske spørgsmål om, hvordan Ilanngaassivik kan anvendes og funktioner osv., da det er kommunerne, der er tilstede i lokalsamfundene.

Det er op til skatteforvaltningen at sikre, at kommunerne får den fornødne vejledning og uddannelse til, at kommunen kan varetage disse funktioner overfor borgerne.

§ 39. Ansvarsfraskrivelsesreglen i stk. 3 forekommer uheldig, idet forsikringsretlige og formueretlige principper for force-majeure lignende situationer som udgangspunkt ikke bør anvendes på fejl mv. i forbindelse med løsningen af myndighedsopgaver i en offentlig forvaltning. Her må der tages hensyn til, at systemet ikke er frivilligt for brugerne (kreditorer og borgere), og skatteforvaltningen derfor må være nærmest til at bære risikoen for fejl, uanset om forvaltningen kan gøres ansvarlig ud fra en culpa-standard eller almindelige regler om arbejdsgiveransvar.

Bemærkningerne er ikke indarbejdet. I fravær af bestemmelser herom ville udgangspunkt for erstatningsansvar være grønlandsk/dansk rets almindelige erstatningsgrundlag culpa.

Intentionen med forslagets bestemmelser om erstatningsansvar er en skærpelse af Selvstyrets erstatningsansvar over for borgerne. Selvstyret er ansvarlig for skatteforvaltningens fejl og forsømmelser uanset om disse kan tilregnes skatteforvaltningen som uagtsomme eller hændelige uheld. Borgeren slipper således for at skulle påvise, at der var tale om en culpøs adfærd fra skatteforvaltningens side. En bevisbyrde, som borgeren kan have svært ved at løfte, når der er tale om IT-systemer. Der skal dog fortsat dokumenteres en årsagsforbindelse og tab.

Samtidig er det det også hensigtsmæssigt, at det offentliges ansvar ikke udstrækkes til at omfatte situationer, hvor en fejl m.v. skyldes årsager, der ligger uden for, hvad skatteforvaltningen med rimelighed har mulighed for at imødegå. Selvstyret bør desuden ikke være erstatningsansvarlig, hvis borgeren har udvist egen skyld eller selv har forårsaget hændelsen.

§ 41. Bestemmelsen har en overskrift der hedder ”klageadgang”. Dette er misvisende, da § 41 ikke omhandler klageadgang. I forhold til stk. 2 mener Kommune Kujalleq, at bestemmelsen ikke er i overensstemmelse med § 39, da skatteforvaltningen er rette adressat for klager over fejl, som skatteforvaltningen har ansvaret for.

(Nu § 40). Bemærkningen er indarbejdet.

§ 43. Bestemmelsen rejser et spørgsmål om, hvorvidt skatteforvaltningens afgørelser er undergivet rekurs. Efter skatteforvaltningslovens § 1 er skatteforvaltningen en selvstændig myndighed. Det betyder, at klager over skatteforvaltningens afgørelser, som ikke vedrører skatter (der kan påklages til skatterådet jf. skatteforvaltningslovens § 2), kan påklages til det departement, som skatteforvaltningen hører under. Det anbefales, at dette beskrives i lovforslagets bemærkninger.

(Nu § 42). Bemærkningen er ikke indarbejdet. Det fremgår allerede af forslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.8, at der er klageadgang.

§ 45. Der ophæves ikke ved lovens ikrafttræden eksisterende regler. Kommune Kujalleq erindrør om, at ved inatsisartutlov nr. 6 af 15. april 2011 om ændring af Landstingslov om inddrivelse og forebyggelse af restancer til det offentlige (udvidet anvendelsesområde samt krav om automatiske betalinger), blev der indsat følgende bestemmelse i lovens § 6 a:

”§ 6 a. Offentlige myndigheder kan stille krav om, at fysiske eller juridiske personer skal være tilmeldt et system med automatiske betalinger der udbydes af et pengeinstitut hjemmehørende i Grønland, Færøerne eller Danmark. En offentlig myndighed kan i den forbindelse afvise kontantbetaling som frigørende betalingsform.

Stk. 2. Omfattet af bestemmelsen er alle periodiske betalinger til det offentlige, herunder betaling af skatter og afgifter samt betalinger for levering af varer og serviceydelser.

Stk. 3. Stk. 1, finder ikke anvendelse, når fysiske eller juridiske personer ikke kan opnå aftale om automatisk betaling med deres pengeinstitut.

Stk. 4. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om fysiske og juridiske personers betalinger til offentlige myndigheder, herunder når personen ikke har mulighed for at opnå aftale om automatiske betalinger med et pengeinstitut.”

Såfremt denne bestemmelse fortsat skal gælde ved siden af loven om Ilanngaassivik, forekommer der at være tale om dobbeltregulering.

(Nu § 44). Bemærkningen er ikke indarbejdet. § 6 a giver myndighederne mulighed for at pålægge borgerne at anvende betalingservicesystemer. Der ses ikke at være tale om dobbeltregulering, da bestemmelsen fortsat vil være relevant i de tilfælde, hvor borgeren ikke omfattes af regningsopkrævning i Ilanngaassivik.

Bestemmelsens stk. 2 bør uddybes i bemærkningerne, og et sådant pilotprojekt bør ikke sættes i værk uden forudgående forhandling med den eller de berørte kommuner, ligesom reglerne for et pilotprojekt af retssikkerhedsmæssige hensyn bør foreligge i bekendtgørelsesform.

Bemærkningen er indarbejdet. Det er præciseret, at ikraftsættelsen af forslaget som led i et pilotprojekt, skal ske ved bekendtgørelse. De specielle bemærkninger til bestemmelsen er desuden uddybet.

7 Qeqqata Kommunía

Betalingsystemet Ilanngaassivik tager fat i et af de store problemer som vi har i Grønland, nemlig den konstant stigende gæld som borgerne opbygger til kommunerne og selvstyret, og vi er enormt positive over, at dette problem adresseres. Om betalingsystemet Ilanngaassivik er den rigtige løsning kan vi ikke vurdere førend den nedsatte arbejdsgruppe er færdige med deres businesscase, men klart, hvis businesscasen viser, at vi kan forvente en årlig merindtægt til det offentlige Grønland, gennem reduktion i vores debitor porteføljer, på de anslåede 30 mio. kr. årligt, er det svært ikke at være positiv overfor betalingsystemet Ilanngaassivik.

Imidlertid kunne man i analysefasen vurdere Betalingssystemet op mod at de fem kommuner ansatte 5-10 pantefogeder, som målrettet ville arbejde med at opkræve nye restancer, og som samtidig også arbejder med, at der overfor de nye debitorer ligeledes blev arbejdet på at få de ældre restancer opkrævet. Hvis denne løsning realiseres, vil der lokalt være fokus på både nye og gamle restancer, hvor Betalingssystemet Ilanngaassivik jo alene behandler restancer der er maksimalt 30/90 dage i restance.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer. Det er positivt at kommunen anerkender, at restanceopbygning er et væsentligt samfundsproblem. Kommunen mener dernæst, at det ikke er klart om gevinsterne overstiger udgifterne til forslaget. Som beskrevet under høringsvaret til Qeqqata Kommunian er der i dag et klarere billede af udgifterne, menes de forventede besparelser og indtægter i højere grad baseres på skøn, som skal underbygges yderligere. Det skal endvidere pointeres, at besparelserne og indtægterne ved forslaget er blivende, idet der er tale om årlige besparelser. Udgifterne er derimod for en stor dels vedkommende engangsudgifter forbundet med etableringen af systemet. Departementet arbejder på at kvalificere businesscasen for forslaget. Der henvises desuden til beskrivelsen af forslagets økonomiske konsekvenser i de almindelige bemærkninger.

Nærværende forslaget berører ikke, hvor opgaven med inddrivelsen af restancer administrativt placeres.

Kommunen skriver i deres høringssvar at forslaget alene behandler restancer, der er maksimalt "30/90 dage i restance". Dette må bero på en misforståelse af forslagets indhold, idet forslaget ikke håndterer opkrævningen af restancer. Forslaget indebærer dog, at den rettidige betalingsfrist for en regning kan være op til 3 måneder.

Endvidere finder vi det tidsmæssigt forkert, at lovforslaget fremlægges til høring nu, hvor den nedsatte arbejdsgruppe, der har til formål:

1. At komme med forslag og anbefalinger til udformning af lovforslaget og til den efterfølgende udvikling og implementering af systemet.
2. At belyse de forventede økonomiske og administrative konsekvenser af indførelsen af et sådan betalingssystem, som det er beskrevet i lovforslaget og analyserapporten fra EG A/S endnu ikke har startet arbejdet op, idet ønsket materiale, bl.a. arbejdsgruppens kommissorium dateret den 3.5.19, først blev modtaget for et par uger siden, hvilket har resulteret i, at der reelt ikke har været nogen mulighed for at forholde sig til opgave 1 under det udstukne kommissorium.

Vi har imidlertid fremlagt nogen kommentarer til selve den konceptuelle opbygning af lovforslaget og finder det betænkeligt, da loven ikke respekterer retsplejelovens hensyntagen til udregning af en borgers transg beneficium. De angivne summer, henholdsvis kr. 4.000 for enlige, og kr. 6.000 for samboende er ikke i overensstemmelse med Retsplejeloven for Grønland

2016, idet § 625, stk. 2, siger at der maksimalt kan gøres udlæg i 1/3 af nettobeløbet som udbetales til borgeren, samtidigt siger samme paragraf, at der skal ”overlades skylderen det nødvendige til dennes og husstandens underhold”. Dette betyder, at der skal laves en individuel vurdering inden en evt. lønindeholdelse kan eksekveres. § 619 stk. 4, siger, at der ikke kan foretages udlæg i ikke udbetalt løn – lønnen tilkommer jo først skyldneren når lønnen er indgået på dennes konto, ikke i pengestrømme mellem arbejdsgiveren og lønmodtageren.

Det er bl.a. på baggrund af kommunens hørings svar fundet anledning til at det i forslagets § 10 er præciseret, at forslaget kun vedrører opkrævningen af fordringer, der ikke har overskredet sidste rettidige betalingsfrist.

Dette forslag går primært ud på, at der etableres et betalingssystem for regninger. Dette er et overvejende ikke-lovreguleret retsområde i dag. Forslaget omhandler ikke tvangsfuldbyrdelse og inddrivelsen af restancer m.v., som er reguleret af retsplejeloven for Grønland og anden lovgivning. Forslagets materielle anvendelsesområde er således forskelligt fra det reguleret i retsplejeloven. Der er imidlertid intet lovmæssigt til hinderr for at der i anden lovgivning vedtages fravigelser af retsplejelovens regler omend der bør udvises tilbageholdenhed med dette, idet der er tale om tværgående lovgivning. Forslaget har dog ikke til formål at fravige reglerne i retsplejeloven.

Bestemmelserne om trangbeneficiet i retsplejeloven må antages i et vist omfang at være udtryk for en lovfæstelse eller udmøntning af menneskeretlige regler eller principper. Tilsvarende hensyn gør sig også gældende i forhold til nærværende forslag, og forslaget indeholder således også en række elementer, såsom rådighedsbeløb og klageadgang m.v., som har til formål at sikre borgernes basale rettigheder og retssikkerhed.

I forbindelse med arbejdet i den nedsatte arbejdsgruppe blev kommunen orienteret om, at borgerne i tilfælde af, at borgeren mener, at lønindeholdelsen til betaling af regninger var for stor, skulle henvende sig til kommunerne, som herefter fik til opgave af beregne et trangsbeneficium for den enkelte husstand. I situationerne hvor denne beregning udviser, at beløbet indeholdt af Ilanngaassivik er for stort, skal kommunen meddele dette til Ilanngaassivik som så går ind og hæver minimumsbeløbet, der skal udbetales til borgeren.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer. Hørings svaret ser ud til at være baseret på en misforståelse. Det følger ikke at forslaget, at kommunerne skal beregne og træffe afgørelse om borgernes trangsbeneficium. Efter forslaget skal kommunerne træffe afgørelse om at hæve rådighedsbeløbssatserne for borgerne efter regler, som Naalakkersuisut i forslaget bemyndiges til at fastsætte.

Det kan eksempelvis være at rådighedsbeløbssatserne skal hæves af hensyn til borgerens dokumenterede udgifter til privat lejebolig eller for handicappede m.v. Det er korrekt, at forsla-

get derved pålæggerne kommunerne en opgave, idet det er kommunen som skal træffe afgørelsen. Dette forekommer dog hensigtsmæssigt, idet de kommunale forvaltninger er tættere på borgerne.

Qeqqata Kommunia er bekymrede for, at overflytning af sagsbehandlingen af ”indsigelser” til kommunerne vil resultere i en ikke ubetydelige arbejdsbyrde, ligesom vi stiller spørgsmål til, hvorvidt problemer i håndtering af fordringer frem og tilbage mellem parterne (Ilanngaassivik, fordringshaver og borgeren) også vil tilføre administrative opgaver til kommunen. Endelige, en borger der ”løber tør for penge” vil uvægerlig henvende sig til i borgerservice, hvorved ekstra udgifter og administration vil forekomme.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Det formodes, at der i høringssvaret henvises til indsigelser mod fordringer. Der sker ikke i forslaget en overflytning af opgaver forbundet med indsigelser, idet kommunerne allerede i dag vil skulle behandle sager om deres egne fordringer.

Kommunen stiller også spørgsmålstejn ved de problemer, der kan opstå ved håndteringen af fordringer frem og tilbage mellem parterne. Denne problemstilling ses ikke at være væsentligt mere omfattede end, hvad der vil være tilfældet i dag, såfremt kommunen benytter en privat betalingsserviceleverandør.

Arbejdsgruppens kommissorium punkt 2 ”at belyse de forventede økonomiske og administrative konsekvenser af indførelsen af et sådan betalingssystem” er ikke startet op endnu, hvorfor ingen reelt kan vurdere om denne metode vil give større eller mindre udgifter for det offentlige.

Vi er desværre bange for, at arbejdet med at lave en business case vil resultere i at omkostningerne ved implementering og drift af denne løsning ved skatteforvaltningen, langt vil overstige værdien af de ekstra fordringer, som denne ordning måtte tilvejebringe.

Der er flere årsager hertil:

1. Lovoplægget anviser, at fordringer der kan resultere i en reduceret lønudbetaling for visse typer kun kan være op til 30 dage gamle efter forfaldstidspunktet, og andre op til 90 dage gamle.
2. Indtægtsniveauet for skyldnerne spiller også ind, primært fordi at indtægtsniveauet 0-199.999 kr. ikke kan røres, og de udgør 79,5 % af skyldnerne. Retsplejelovens § 619 indskrænker kommunernes mulighed for at kræve lønindeholdelse for denne gruppe, da de jo netop er undtaget jf. denne paragrafs stk. 1, 2 og 3.
3. Denne lovgivning indeholder ikke nogen løsning på fordringer mere end 90 dage gamle, hvorfor der stadig vil henstå over 1. mia. kr. fordringer ved det offentlige Grønland.

4. Dokumentationen til forslaget - mere end 2/3 af Grønlands befolkning har en gæld til det offentlige er nok desværre korrekt, men ikke reelt, da det kun er en beskedent gruppe af disse fordringshavere, der er under 90 dage gamle, hvorfor målgruppen er betydelige mindre.
5. Driftsomkostningerne til denne gældsenshed ved skat estimeres til 9,5 mio.kr. årligt, dertil kommer omkostninger til udvikling af It-løsninger, samt at kommunernes omkostninger til individuel sagsbehandling og rådgivning. Endvidere vil der være en udgift for skatteforvaltningen ved at forsinke lønudbetalingen, og dermed kommer til at have "Grønlands Lønudbetaling" på deres konti i minimum 2 dage, hvilket normalt vil modsvare 3-4 rentedage i banken.
6. Gruppe på 20 % af fordringerne – vel og mærke den eksisterende portefølje af fordringer og ikke tilvæksten af nye fordringer, ville formentlig kunne opkræves hurtigere og billigere af kommunerne selv.
7. Hovedparten af fordringer skyldes udbetaling af A-bidrag og denne gruppe af borgere vil formentlig i stor grad være uden for denne lovgivnings rækkevidde.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer. Forslagets beskrivelse af de økonomiske konsekvenser er baseret på de tilgængelige oplysninger. Der arbejdes på at kvalificere grundlaget i samarbejde med kommunerne.

Ad 1-3. Forslaget indebærer, at en del af borgerens løn anvendes til at betale regninger fra det offentlige. Det fremstår således, at der i hørings svaret ikke sondres mellem de krav som opkræves af borgeren som en regning, dvs. hvor borgeren skal betale en give ydelse inden for en frist fastsat i en aftale eller en lov m.v., og så de krav, der er blevet til en restance, dvs. krav hvor borgeren ikke har betalt rettidigt. Det er kun førstnævnte krav, dvs. regningerne, der kan opkræves via Ilanngaassivik.

Ad 4. Tallet på de omkring 30.000 personer er tallet på individuelle personer (cpr.nr.), der har haft en restance til det offentlige i 2016/2017. Dette tal har ikke noget at gøre med at regninger kan stå til betaling i Ilanngaassivik i op til 3 måneder.

Ad 6. Opkrævningen af renovationsregninger er et kommunalt område og kommunerne har haft lejlighed til at forbedre den løbende regningsopkrævning. Imidlertid kan det noteres at sager om renovationsregninger udgør en væsentlig andel af det totale antal sager i inddrivelsesmyndigheden. Af Redegørelse om Gæld og Gældsafvikling, 2017, fremgår, at i januar 2016 var der 100.273 sager om renovation ud af i alt 280.864 restancesager. Dette svarende til omkring 1/3 af alle restancesager.

Ad 7. Af restancemassen er underholdsbidrag den væsentligste post på 344,3 mio. kr. ud af en samlet restance til det offentlige på 770,2 mio. kr. i 2016. Af Redegørelse om Gæld og Gældsafvikling fremgår, at størstedelen af gælden på underholdsbidrag (omkring 73 %) skyldes af

personer med årsindkomster på mellem 0 - 150.000 kr. Men dette indebærer imidlertid at omkring 27 % af gælden skyldes af personer med en årsindkomst på over 150.000 kr., hvor der kan være grundlag for en løbende betaling af underholdsbidraget.

Vi foreslår derfor, at denne lovpakke afventer arbejdsgruppens redegørelse og udarbejdelse af en businesscase for at vurdere økonomien i denne ordning. Endelig anbefaler vi at det undersøges, om denne måde at foretage lønindeholdelse på er lovligt jf. den gældende retsplejelov for Grønland.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer. Vedrørende forholdet mellem nærværende forslag og retsplejeloven henvises der til besvarelsen ovenfor.

8 Moderniseringsstyrelsen (MS)

I udkastets § 4, stk. 3, er bl.a. følgende anført:

”Naalakkersuisut (Grønlands Landsstyre)..... kan desuden fastsætte regler om, at udenlandske, herunder danske og færøske, arbejdsgivere, pensionskasser, livs- og pensionsforsikringsselskaber ikke skal indbetale indkomster efter stk. 1, nr. 1 (løn) og nr. 5 (pension mv) til Ilanngaassivik.”

I udkastet til bemærkningerne til bestemmelsen er følgende anført:

”Det er hensigten, at forslaget skal omfatte udbetalinger fra danske myndigheder til arbejdstagere i Grønland og udbetalinger fra pensionskasser i Danmark til personer i Grønland. Som en midlertidig foranstaltning indtil der er indgået aftaler mellem Naalakkersuisut og rigsmyndighederne om, at indbetalingerne fra danske myndigheder og pensionskasser m.v. skal ske gennem Ilanngaassivik er Naalakkersuisut bemyndiget til, at fastsætte regler, der undtager disse fra at skulle indbetale til Ilanngaassivik.”

Det er vigtigt, at Moderniseringsstyrelsen, som forestår udbetaling af lønninger til ansatte med bopæl i Grønland, involveres i god tid, før reglernes anvendelsesområde måtte blive udvidet til at omfatte udbetalinger fra danske myndigheder mv. Sådan besked forudsættes givet til Statens Lønløsning i Moderniseringsstyrelsen, da der vurderes at være tale om større omlægninger i lønsystemet. Det drejer sig bl.a. om følgende:

Bemærkningen er noteret. Bemærkningerne vedr. dog ikke selve indholdet i lovforslaget, men retter sig mod den efterfølgende implementering af loven. Det skal desuden bemærkes at det anførte hensyn også er væsentligt for de private arbejdsgivere, for Selvstyret, samt for kommunerne. Naalakkersuisut vil inddrage Moderniseringsstyrelsen og andre relevante parter med henblik på at sikre, at de nødvendige ændringer i lønsystemer m.v. kan implementeres forud for, at loven træder i kraft.

A. Der har tidligere været lønmodtagere i SLS, der har fået indeholdt husleje til Hjemmestyret/kommunerne eller INI. Skal disse fremover indeholdes i Ilanngaassivik?

Såfremt borgeren omfattes af regningsopkrævning, vil det være muligt at regninger vedr. husleje fra bl.a. INI kan opkræves via Ilanngaassivik. Hvis ikke borgerne omfattes af regningsopkrævningssystemet, vil der fortsat være mulighed for arbejdsgiveren at indeholde betalingen for husleje af lønnen, f.eks. på baggrund af en aftale med arbejdstageren.

B. 5 lønmodtagere får aktuelt indeholdt restancer i løn i dag (Kommunekontor Jacobshavn). Skal disse fremover indeholdes i Ilanngaassivik?

Dette er korrekt. Det forventes, at løntilbageholdelse fremover vil skulle rettes til Ilanngaassivik.

C. Betalinger fra SLS skal formentlig omlægges. Afsnit 2.9 Myndighedsforhold, 7. afsnit: ”Desuden vil skatteforvaltningen fastsætte krav om, hvordan arbejdsgivernes indbetaling af bruttolønnen skal ske samt hvilke oplysninger, der skal medsendes.« A udkastets § 4, stk. 1, står bl.a. ”efter fradrag af A-skat”. Det bør nok forklares yderligere. Der skal nok til § 4, stk. 1, tilføjes: ”Tjenesteboligbidrag”.

Bemærkningerne er delvist indarbejdet. Det er i bemærkningerne til bestemmelsen præciseret, hvad der menes med ”efter fradrag af A-skat”. Bemærkningen om tjenesteboligbidrag i er ikke indarbejdet, da bidraget allerede under den nuværende affattelse af forslaget må anses for omfattet, idet der er tale om en opremsning af eksempler i bestemmelsen, samt da det fremgår at ”betalinger for [...] logi” omfattes af bestemmelsen.

D. Frist for indberetning og betaling ligger 2 dage før den danske udbetalingsdato, hvilket der skal tages højde for i Statens Lønløsning.

E. Der må ikke indeholdes restancer i dagpenge og rejsegodtgørelse. Denne type af indkomst skal markeres i lønsystemet, sådan at de undtages.

Bemærkningerne har karakter af konstateringer og giver ikke anledning til ændringer. Høringssvaret fremstår korrekt i forhold til indholdet i forslaget.

F. Afsnit 2.9 Myndighedsforhold, 7. afsnit: ”Desuden vil skatteforvaltningen fastsætte krav om, hvordan arbejdsgivernes indbetaling af bruttolønnen skal ske samt hvilke oplysninger, der skal medsendes.” Det skal afklares, hvordan negative rettelses (A-indkomst) skal håndteres.

Bemærkningen giver anledning til at bemærkningerne i afsnit 2.9 er rettet, idet det er intentionen at det er nettolønnen, der skal indbetales af arbejdsgiveren. Bemærkningen fremstår desuden at være rettet mod den efterfølgende administration af loven.

G. Statens Lønløsning ser helst, at nettolønnen afregnes samlet for alle der er grønlandsbeskattede. Undtagelser er tunge af administrere.

Departementet er helt enig i denne betragtning. Forslaget er derfor også udarbejdet således, at borgere i Grønland skal have deres indkomst udbetalt via Ilanngaassivik.

Grønlands Selvstyre udbetaler tjenestemandspensioner til pensionerede tjenestemænd med bopæl i Grønland, der er tillagt pension efter den grønlandske tjenestemandspensionslov. Efter ordlyden af udkastet til lovforslag ses disse tjenestemandspensioner ikke omfattet af forslaget om det nye betalingssystem.

Det er i forslaget præciseret, at udbetalinger af tjenestemandspensioner omfattes.

9 INI A/S

Generelt støtter INI tiltag der kan medvirke til at nedbringe borgernes restancer til det offentlige, herunder selvfølgelig særlig de restancer, der hidrører fra INIs forretningsområder.

Det fremgår af forslaget, at betalingssystemet vil omfatte de borgere, der er i restance til det offentlige m.v. Dette opgøres til ca. 30.000 borgere i Grønland, hvorfor INI forventer, at en stor del af INIs lejere vil blive omfattet af Ilanngaassivik.

Som vi forstår lovforslaget, vil det betyde, at efter nettolønnen efter skat er blevet indbetalt til Ilanngaassivik for de borgere, som bliver omfattet af betalingssystemet, vil INI kunne lægge en betalingsordre ind hver måned på det beløb, som INI ønsker honoreret.

Som virksomhed med ansvar for effektiv drift af boligafdelinger, støtter INI således forslaget, idet dette tiltag må forventes at medføre langt færre huslejerestancer.

Naalakkersuisut er glade for at se, at der er opbakning til forslaget og forslagets intentioner.

Betalingsrækkefølgen fremgår af § 26, hvor der vil blive udbetalt ned til minimums rådighedsbeløbet pr. måned. INI har bemærket at husleje fremgår som nr. 1 i betalingsrækkefølgen og el, vand og varme som nr. 2. INI opkræver imidlertid samlet både husleje og vand/varme hos mange lejere. Vi forslår således, at denne prioritering kun er gældende i de tilfælde, hvor ydelserne ikke opkræves samlet.

Bemærkningen giver anledning til, at det i forslaget er præciseret at en huslejeopkrævning, der også indeholder beløb til el, vand og varme, samlet kan prioriteres som nr. 1.

INI foreslår endvidere, at husleje, jf. nr. 1 i betalingsrækkefølgen, udvides til også at omfatte øvrige huslejerelateret ydelser, såsom afdrag på betaling af depositum, fraflytteromkostninger ud over indbetalt depositum og udsættelsesomkostninger.

Bemærkningerne er delvist indarbejdet i forslaget. Naalakkersuisut mener dog, at der skal tages stilling til den nærmere detailprioritering af disse fordringer ved den bekendtgørelse, der efterfølgende kan udstedes i medfør af loven. Det vil i denne forbindelse skulle overvejes om det er i overensstemmelse med formålet med bestemmelserne at udsættelses- og fraflytteromkostninger har samme prioriteret, som en husleje opkrævning.

Som forslaget umiddelbart fremstår, lader det til, at boligsikring ikke indbetales direkte til betalingssystemet Ilanngaassivik men vil fortsat tilgå INI mod fradrag i huslejebetalingen, som det gælder i dag. Hvis dette ikke er meningen, bør det fremgå mere tydeligt af lovforslaget.

Som udgangspunkt skal alle sociale ydelser, såsom boligsikring, fra det offentlige til borgerne udbetales via Ilanngaassivik. Såfremt der dog i relevant lovgivning er mulighed for at udbetale en ydelse direkte til eksempelvis et boligselskab, vil nærværende forslag ikke afskære myndighederne fra at gøre dette. Det forekommer dog oplagt i forlængelse af forslagets vedtagelse, at der ses på, om udbetalingen af boligsikring og andre offentlige ydelser i højere grad kan automatiseres og ske via Ilanngaassivik systemet.

Derudover vil vi foreslå, at prioritet 10 også kommer til at indeholde de i § 10, stk. 2 nævnte virksomheder.

Bemærkningen er indarbejdet.

10 Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke (IKIN)

Som nævnt i departementets hørings svar til den første version af forslaget (skrivelse af 4. juli 2017), kan departementet overordnet tilslutte sig formålet med forslaget. I dette hørings svar pointerede departementet, at der synes at være behov for et tæt samarbejde med de enkelte fagdepartementer om forslagets videre fremme og implementering. Dette med henblik på at sikre, at der ikke opstår utilsigtede konsekvenser i forhold til eksisterende lovgivning inden for de enkelte sektorer, idet bemærkedes, at dette på departementets områder eksempelvis gælder uddannelsesstøtte og kollegieområdet. Departementet må imidlertid med beklagelse konstatere, at der ikke har været initieret et sådant samarbejde forud for høringen af det nu foreliggende forslag.

Departementet har samtidig konstateret, at en række af de forhold, som departementet knyttede kommentarer til i den første høring, ikke synes at være adresseret i det nu foreliggende

forslag. Der skal i det følgende redegøres herfor. Efterfølgende skal departementet fremkomme med yderligere bemærkninger, som forslaget i den nu foreliggende form giver anledning til.

Ønsket om øget inddragelse i det videre arbejde er noteret. Det skal dog bemærkes, at en række af de anførte hensyn ses i højere grad at vedrøre den efterfølgende IT-udvikling, udarbejdelse af konsekvenslovgivning og implementering af systemet. Dette er arbejde, der først kan igangsættes, såfremt der er taget stilling til forslagens endelige udformning.

1) Titlen på lovforslaget

Departementet konstaterer, at departementets anbefaling er imødekommet.

2) Anvendelsesområdet

Det ses, at der i bemærkningerne til forslagens § 5 er foretaget en præcisering af, at ”alle øvrige udbetalinger til borgere” bl.a. omfatter udbetalinger af legater og tilskud inden for det kulturelle område. Da en række tilskud inden for kulturområdet ydes som tilskud til projekter, forekommer det umiddelbart ikke hensigtsmæssigt at sådanne tilskud skal være omfattet af betalingssystemet. Tilsvarende gælder tilskud, eksempelvis på efterskoleområdet, til rejse fra hjemby til efterskolen og retur samt tilskud til nedbringelse af forældrebetalingen, idet tilskuddet her dækker en bestemt udgift. Det bør derfor overvejes at gøre undtagelser i forhold til en række af tilskuddene på uddannelses- og kulturområdet. Departementet deltager gerne i en nærmere drøftelse heraf.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Der forventes i medfør af forslagens § 8, stk. 2, at blive udstedt en bekendtgørelse om ydelser m.v., der ikke må anvendes til at betale regninger. Departementet er enig i, at de nævnte udbetalinger af legater og udgiftsdækkende udbetalinger i mange tilfælde ikke bør anvendes til at betale regninger. Dette vil derfor blive medtaget i det videre arbejde med udarbejdelse af en bekendtgørelse på området.

3) Rådighedsbeløb og betalingsrækkefølgen

Det anførte om, at bestemmelserne om rådighedsbeløb synes at influere på reglerne om tilbagebetaling af studielån, gør sig fortsat gældende. Der ses ikke at være taget stilling til denne problemstilling i forslaget med tilhørende bemærkninger, herunder heller ingen angivelse af de heraf følgende økonomiske konsekvenser for landskassen.

Det kan samtidig konstateres, at tilbagebetaling af studielån stadig er meget lavt prioriteret. Departementet finder af de tidligere anførte grunde fortsat, at tilbagebetaling af studielån bør prioriteres højere i prioriteringsrækkefølgen. Det fremgår af bemærkningerne til forslagens § 26, at der ved fastsættelsen af den foreslåede prioritering er lagt vægt på fordringer, der vurderes centrale for den enkeltes livsførelse, nemlig bolig, el, vand, varmforsyning og børnepasning. Det konstateres i den forbindelse, at de i nr. 4-6 nævnte fordringer ikke nævnes i denne forbindelse. Departementet har forståelse for, at nr. 4 og 5 også er højere prioriteret ud fra det

generelle prioriteringsprincip, men finder det ikke umiddelbart forståeligt, hvorfor krav vedrørende forskudsvis udlagte underholdsbidrag er højere prioriteret end krav vedrørende tilbagebetaling af studielån.

Departementets bemærkninger om prioriteringsrækkefølgens indflydelse på tilskudsordningen vedr. tilskud til afvikling af studielån fastholdes.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Som det fremgår, er prioriteringen af tilbagebetalingen af studielån prioriteret højt, men under forskudserlagt underholdsbidrag. Underholdsbidrag er et bidrag til barnets underhold, når barnets forældre ikke samlever. Et forskudserlagt underholdsbidrag betyder, at kommunen har afholdt udgiften på vegne af den forældre, der skal betale underholdsbidraget, og derfor indtræder i kravet mod skyldneren. Det forekommer, at dette er mere væsentligt end at et studielån tilbagebetales til landskassen, samt at den enkelte opnår et tilskud til tilbagebetalingen af samme studielån. Der kan dog altid diskuteres om de enkelte fordringer, bør prioriteres højere eller lavere end andre.

Departementet konstaterer desuden, at der ikke synes at være taget stilling til ønsket om en tydeliggørelse af, i hvilket omfang forslaget har konsekvenser for modregnings-adgang, herunder modregning af fordringer, der udspringer af samme retsforhold. Eksempelvis krav på modregning af for meget udbetalt uddannelsesstøtte, som der er fastsat regler om i uddannelsesstøtteloven.

Hertil kan tilføjes, at der også i uddannelsesstøtteloven er hjemmel til, at Naalakkersuisut i uddannelsesstøtten kan tilbageholde

- 1) betaling for kost og logi på kollegier og andre indkvarteringssteder, der er ejet eller drevet af Grønlands Selvstyre eller kommunalbestyrelserne,
- 2) betaling for kost og logi på kollegier og andre indkvarteringssteder, som Grønlands Selvstyre eller kommunalbestyrelserne betaler for og
- 3) kontingent til de uddannelsessøgendes organisationer.

Det er ønskeligt, at det i forslaget præciseres, om der fortsat skal være mulighed for dette, hvilket departementet umiddelbart finder hensigtsmæssigt.

Bemærkningen har givet anledning til at det i de almindelige bemærkninger nærmere er beskrevet, hvordan forholdet vil være i forhold til modregningsadgang. Forslaget indeholder som sådan ikke regler, der afskærer en arbejdsgiver eller en offentlige myndighed fra at benytte modregning, uanset om en sådan modregningsadgang følger af lovbestemmelser eller af de obligationsretlige regler.

- 4) 3-måneders reglen

Det anførte om konsekvenserne af bestemmelserne om sidste rettidige betalingsdag (nuværende forslags § 19, stk. 3) fastholdes. Det vil således få utilsigtede konsekvenser for kollegiedriften og for presset på kollegiekapaciteten og få økonomiske konsekvenser. Dette synes ikke adresseret i forslaget med tilhørende bemærkninger.

Bemærkningen vedrører IKINs hørings svar til den første høringen af forslaget. Hovedindholdet i høringssvaret dengang gik på, at det var problematisk, at regninger kunne stå i op til 3 måneder, da det vil udskyde tidspunktet for, hvornår kollegieadministrationen kan ophæve en lejeaftale ved manglende betaling af husleje. Det relevante afsnit i høringssvaret fra 2017 er gengivet nedenfor:

”Ophævelse kan først ske, efter at der er givet kollegieboeren skriftligt påbud om at bringe forholdet i orden. Ophæves lejeaftalen, skal kollegieboeren i henhold til Kollegiebekendtgørelsens § 43, stk. 1 straks fraflytte kollegieboligen. Med de foreslåede regler synes konsekvensen at blive, at kollegieboere, der ikke betaler rettidigt, vil kunne blive boende i kollegieboligen i betydelig længere tid, hvilket vil skabe et endnu større pres på kollegiemassen. Samtidig risikerer det, at give den utilsigtede effekt, at kollegieboerne i højere grad undlader at betale rettidigt.

Forslagets regler om forfaldsdag vil i sig selv også være stridende med Kollegiebekendtgørelsen, som i § 15 fastsætter, at kollegieboeren skal betale huslejen på det tidspunkt, der er fastsat i lejekontrakten, og at betaling skal ske senest den 3. hverdag efter forfaldsdatoen.

At der i 3-måneders perioden ikke kan gøres misligholdelsesbeføjelser gældende og ikke pålægges rykkergebyr, vil i sig selv medføre økonomiske konsekvenser for såvel kollegieområdet som uddannelsesstøtteområdet.”

Bemærkningen er ikke indarbejdet. For at en regning kan opkræves via Ilanngaassivik skal regningen være i overensstemmelse med de krav, der følger af forslaget. Dette forudsætter, som beskrevet i forslagens almindelige bemærkninger afsnit 2.10, at der foretages de fornødne ændringer i regler og aftalevilkår, såfremt intentionen er, at den pågældende regning skal kunne opkræves via Ilanngaassivik-systemet. Det vil i den forbindelse også være relevant at vurdere, hvornår en lejekontrakt kan ophæves ved misligholdelse. Formålet med forslaget er imidlertid at fremme betalingen af regninger og mindske antallet af rykkere og udsættelsesforretninger. Der er en balance i nærværende forslag mellem, at på den ene side opnår debitor (borgeren) en længere betalingsfrist, men på den anden side afskæres borgeren fra ikke at betale en regning, såfremt borgeren har en tilstrækkelig indkomst.

Delbidraget til høringssvaret fra Digitaliseringsstyrelsen

1) Til rådighedsbeløb

Det anførte herom fastholdes. Der synes ikke redegjort for, hvordan rådighedsbeløbene er fastsat og hvilke kriterier, der indgår heri.

Rådighedsbeløbssatserne er fastsat med udgangspunkt i de vejledende satser for gældssaning. Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen i konkrete sager kan træffe afgørelse om at hæve rådighedsbeløbssatserne efter regler, der fastsættes af Naalakkersuisut.

2) § 10, stk. 3, sidste punktum

Det blev anført, at kravet synes overflødigt, og det kan konstateres, at kravet ikke indgår i det nu foreliggende forslag.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Det bemærkes, at lovhenviisningen var til høringen fra 2017.

3) § 13, stk. 2 sammenholdt med § 27, stk. 1 og 2

Det blev anført, at det udgør en umulighed for personer, som ikke kan anvende den digitale løsning, som Ilanngaassivik skal tilbyde. Det kan konstateres, at det ikke indgår i det nu foreliggende forslag.

Bemærkningen ses at være imødekommet med forslaget.

4) § 27 fritagelse

Det blev anført, at det anførte ikke er i overensstemmelse med intentionen med post-løsningen. Det kan konstateres, at det anførte ikke indgår i det nu foreliggende forslag.

Bemærkningen ses at være imødekommet med forslaget.

5) § 33, stk. 1

Det blev anført, at bestemmelsen synes betydningsløs, da dens indhold må anses for at være omfattet af § 19, der har en bedre formulering. Det konstateres, at tilsvarende bestemmelser nu er med i forslagets § 7 og § 34 og at de er klare nok.

Bemærkningen ses at være imødekommet med forslaget.

6) § 35, stk. 2

Bemærkningen omhandlede databehandleransvaret. Det er konstateret, at Skattestyrelsen er blevet gjort dataansvarlig i det foreliggende forslag, og at bemærkningen derved er imødekommet.

Bemærkningen ses at være imødekommet med forslaget.

7) § 36 udlicitering

Bemærkningen omhandlede mulighederne for udlicitering. Det kan konstateres, at der nu er skabt overensstemmelse mellem lovforslag og bemærkninger.

Bemærkningen ses at være imødekommet med forslaget.

8) § 38 tavshedspligt

Bemærkningen omhandlede den skærpede tavshedspligt. Det kan konstateres, at der ved ændringen af lovens formål og funktion ikke længere synes at være noget problem.

Bemærkningen ses at være imødekommet med forslaget.

9) Persondataanordningens § 35

Det anførte fastholdes, og der mangler således stadig en stillingtagen i forslaget med tilhørende bemærkninger til bestemmelsen.

Bemærkningen vedr. Digitaliseringsstyrelsens delhøringssvar til høringen i 2017. Det relevante uddrag er gengivet nedenfor:

”Persondataanordningens § 35

Den registrerede kan til enhver tid over for den ansvarlige gøre indsigelse mod, at oplysninger om vedkommende gøres til genstand for behandling.

Stk. 2 Hvis indsigelsen er berettiget, må behandlingen ikke længere omfatte de pågældende oplysninger.

Forslaget bør forholde sig til denne bestemmelse. Dels medfører bestemmelsen klageadgang til Datatilsynet og dels er der adgang til domstolsprøvelse.

I sidste instans er det domstolene, der har den endelige afgørelse, om § 35 gælder for dette forslag.”

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Forslaget har ikke til formål, at ændre på de rettigheder, herunder klagemuligheder, borgeren er tillagt i persondataanordningen. Forslaget har været sendt i høring hos Datatilsynet. Der henvises til behandlingen af høringssvaret fra datatilsynet nedenfor.

B) Nye kommentarer

IKIN

1) Indsigelser

Det fremgår af forslaget § 9, stk. 3, at skatteforvaltningen skal give borgeren mulighed for at fremkomme med indsigelser mod en påtænkt afgørelse om, at en borger skal omfattes af regningsopkrævning.

Samtidig er der i forslaget § 41, stk. 1, fastsat, at borgeren bevarer alle sine rettigheder, herunder sine sædvanlige muligheder for at gøre indsigelse mod en fordrings retlighed, selvom fordringen er tilmeldt Ilanngaassivik og opkrævet. Det er i forlængelse heraf i stk. 2 fastsat, at indsigelser skal fremsættes over for fordringshaveren.

De to bestemmelser synes umiddelbart at kunne give anledning til tvivl om, hvem borgeren skal gøre indsigelse gældende mod, og hvordan disse to bestemmelser i øvrigt forholder sig til hinanden.

Det anføres i § 9, stk. 3, desuden, at såfremt det fra borgerens side godtgøres, at der er indsigelser mod kravenes eksistens, tillægges indsigelserne opsættende virkning. Der er i bemærkningerne til bestemmelsen redegjort for, hvad der forstås herved, men bestemmelsens ordlyd kunne med fordel tydeliggøres.

Bemærkningerne giver anledning til at det i lovteksten er præciseret, at § 41 (nu § 40) gælder for fordringer, der er anmeldt til en betalingsordre til Ilanngaassivik systemet. § 9, stk. 3, omhandler kun indsigelser mod den afgørelse, som skatteforvaltningen skal træffe, om en person omfattes af regningsopkrævning.

2) Uddannelsesstøtte

Det fastsættes i § 4, stk. 1, nr. 2, at "uddannelsesstøtte, børnetillæg eller lignende ydelser under uddannelse m.m., som udredes af landskassen eller kommunerne" skal indbetales til Ilanngaassivik.

Der skal i den forbindelse gøres opmærksom på, at uddannelsesstøtte i uddannelses-støttelovgivningen er en fællesbetegnelse for en lang række ydelser, som omfatter stipendium, børnetillæg, undervisningsafgift og prøvegebyr, frirejser, godstransport, udgifter til midlertidig indkvartering, ekstraundervisning og behandlingsudgifter, tilskud til bogudgifter, studielån og tilskud til afvikling af studielån.

En lang række af disse ydelser har til formål at dække bestemte udgifter, og det synes af den grund ikke hensigtsmæssigt, at der skal ske betaling af disse udgifter til Ilanngaassivik. Desuden forekommer det ikke hensigtsmæssigt, at lån og tilskud til afvikling af lån skal være omfattet, da det er imod formålet med disse ydelser. Bestemmelsen bør derfor alene omfatte stipendium og børnetillæg.

Der savnes i øvrigt en præcisering i bemærkningerne til bestemmelsen af, hvad der forstås ved "under uddannelse m.m." Bemærkningerne til bestemmelsen giver i øvrigt ikke noget selvstændigt fortolkningsbidrag til bestemmelsen, hvilket desuden gør sig gældende i forhold til flere af forslaget bestemmelser.

Bestemmelserne er på dette punkt bevidst skrevet bredt, idet intentionen er at alle udbetalingerne fra det offentlige til borgerne som udgangspunkt skal udbetales via Ilanngaassivik systemet. Såfremt der er konkrete udbetalinger, eksempelvis udbetalinger der er udgiftsdækkende, må de undtages fra, at der må opkræves betalingsordrer af dem i den bekendtgørelse, der udstedes i medfør af forslaget § 8. I dette tilfælde skal den indbetalingspligtige myndighed angive, at der er tale om en udbetaling fritaget for regningsopkrævning.

3) Rådighedsbeløb for studerende

Det er fastsat i forslaget § 12, stk. 2, at for borgere, der modtager uddannelsesstøtte, er rådighedsbeløbet 2.500 kr. pr. måned. I bemærkningerne til bestemmelsen anføres alene, at det foreslås, at der fastsættes et lavere rådighedsbeløb til studerende. Skal høringsparter og efterfølgende politiske beslutningstagere have mulighed for at forholde sig reelt til bestemmelsen, bør der være en begrundelse for den. Dette er ingenlunde tilfældet, da bemærkningen til bestemmelsen alene er en gengivelse af, hvad der følger af bestemmelsen.

Departementet skal derfor anbefale, at der redegøres for baggrunden for bestemmelsen. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der umiddelbart ikke synes reale grunde for, at studerende skulle kunne klare sig for et lavere rådighedsbeløb end andre borgere.

Bemærkningerne giver anledning til at det i de almindelige bemærkninger præciseres, hvorfor det foreslås at rådighedsbeløbet fastsættes lavere for studerende. Det lavere rådighedsbeløb for studerende begrundes i, at studerende modtager uddannelsesstøtte, der er på et niveau, der vil medføre, at såfremt rådighedsbeløbet sættes til samme niveau, som for andre, ville de løbende faste regninger ikke blive betalt. En studerende på over 18 år modtager ifølge Sullisivik.gl 4.700 kr. pr. måned i uddannelsesstøtte. Såfremt rådighedsbeløbet sættes til 4.000 kr. for en enlig ville der være utilstrækkeligt råderum til at betale kollegiehuslejen. Det skal i den forbindelse igen understreges, at forslaget ikke medfører at den studerende modtager højere eller lavere regninger end i dag. Den studerendes reelle økonomiske vilkår og råderum forringes derfor overordnet ikke. Det bemærkes samtidigt, at rådighedsbeløbet øges med 1.600 kr. pr. hjemmeboende barn.

4) Straksudbetaling

I forslaget § 16 er der fastsat bestemmelser om såkaldt straksudbetaling for bestemte ydelser fra bestemte offentlige myndigheder.

Samtidig er der i forslaget § 8 fastsat bestemmelser om, at indbetalingspligtige ved indbetalingen kan angive, at en indbetaling eller en del af en indbetaling ikke må anvendes til at betale betalingsordre i nogle i bestemmelsen anførte tilfælde.

De 2 bestemmelser synes umiddelbart at regulere samme forhold, hvorfor det er ønskeligt med en tydeliggørelse af bestemmelseernes anvendelsesområde i forhold til hinanden, og måske det kan overvejes at sammenskrive dem, hvis de reelt dækker samme forhold.

Bemærkningen giver anledning til, at de to bestemmelser er sammenskrevet i forslagets § 8. Der er desuden sket en ensretning af terminologien i bestemmelserne.

5) Konsekvensændringer i anden lovgivning

Det anføres i bemærkningerne til forslaget, at hvis forslaget vedtages, vil det være nødvendigt at foretage konsekvensændringer i andre lovgivninger m.v.

Det anføres samtidig, at de nødvendige forslag i form af konsekvenslovforslag forventes fremsat i løbet af 2020 og senere.

Departementet finder, at det ville have været hensigtsmæssigt, om der var redegjort for, hvilke lovgivninger, der bliver berørt af forslaget, og hvor der forventes at skulle foretages ændringer i lovgivningen.

Henset til hensynet til klarhed over, hvad der er gældende regler, forekommer det departementet hensigtsmæssigt, at konsekvensændringer i anden lovgivning er gennemført, inden Ilanngaassivik sættes i kraft.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer idet bemærkningen er rettet mod den efterfølgende implementering af forslaget. Det bemærkes, at forslaget netop går ud på, at loven skal ikraftsættes ved en bekendtgørelse, således at dette først sker, når den tekniske implementering er mulig og den relevant konsekvenslovgivning er gennemført.

11 Digitaliseringsstyrelsen (DS)

§ 2 litra 2: Digitaliseringsstyrelsen vil på det kraftigste anbefale, at det er borgerportalen sullisivik.gl, der anvendes. Dette vil være det mest enkle for borgerne, at de kun har en borgerportal at forholde sig til, når de skal benytte offentlige digitale tjenester.

Sullisivik.gl bør indskrives direkte i loven.

Desuden bør det fremgå direkte af loven, at betalingsoversigter, tilmeldte fordringer mm. sendes via Offentlig Digital Post jf. Inatsisartutlov om Offentlig Digital Post.

Bemærkningerne har givet anledning til, at det relevante steder i loven og lovbemærkninger præciseres, at der menes Sullisivik.gl. Det er ikke i forslaget præciseret, at der skal anvendes offentlige digital post, idet det dels er beskrevet i forslagets bemærkninger, at det en forudsætning at offentlig digital post indføres, og da nærværende forslag tager ikke stilling til, hvordan en fremsendelse til borgerne skal ske. En fremsendelse skal ske i overensstemmelse med de til en hver tid gældende regler.

§ 3 stk. 1: I henhold til Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om Det Centrale Personregister skal kommunalbestyrelserne folkeregistrere enhver på den adresse, hvor vedkommende faktisk bor eller opholder sig, jf. § 1 litra 3. Ved bopæl forstås det sted (bopæl), hvor en person regelmæssigt sover, jf. § 6 stk. 1. Desuden skal kommunalbestyrelserne registrere den, der ingen bopæl har, på vedkommendes faste opholdssted uanset dettes karakter. For at opholdsstedet kan anses for fast, skal opholdet have en vis varighed, ... jf. § 6 stk. 2.

Forslaget kræver hermed, at arbejdsgiverne skal kunne adskille lønmodtager, der er folkeregistreret efter enten § 6, stk. 1, eller stk. 2. Dette synes ikke særlig praktisk for arbejdsgiverne.

Det undrer Digitaliseringsstyrelsen, at reference til hvilke borgere, som skal omfattes af denne Inatsisartutlov, ikke findes i skattelovgivningen. Dette vil pålægge arbejdsgiverne en væsentlig byrde at adskille de forskellige typer lønmodtagere, herunder lønmodtager, der har bopæl uden for Grønland. Lønmodtagere omfattet af CPR-anordningens § 6, stk. 2, og lønmodtager uden bopæl i Grønland skal arbejdsgiverne selv afregne løn med. Dette vil kræve tilretning af arbejdsgivernes lønudbetalingssystemer. Disse tilretninger er formentlig ikke standardmoduler.

Bemærkningen giver anledning til at bestemmelsen ændres, således at det nu fremgår, at indbetalingen skal ske for borgere, der ikke er registeret som fraflyttet Grønland. Såfremt personen ikke er registeret som fraflyttet, vil arbejdsgiveren typisk være indeholdelsespligtig. Det må formodes at der uanset ændringen vil opstå tvivlstilfælde, eksempelvis hvor borgeren ikke har anmeldt en fraflytning til kommunen eller, hvis der er tale om dobbelt domicil. Sådanne grænsetilfælde kan ikke helt udelukkes, men formålet med bestemmelsen er, at minimere de tilfælde, hvor det er uklart om en konkret borger omfattes af forslagets bestemmelser eller ej.

§ 12: Dette forslag fordrer i høj grad digitale løsninger rettet mod både borgerne. De angivne rådighedsbeløb har et niveau, der betyder, at de borgere, der bliver omfattet af denne lov, jf. § 9, stk. 1, ikke er i stand til at anskaffe og fastholde et digitalt dataabonnement samt elektronisk udstyr som en smartphone eller en computer. Især når det henses til, at boligomkostninger også skal afholdes af dette beløb.

Det skal kort præciseres, at rådighedsbeløbet kommer før boligudgifter og andre regninger, der kan opkræves via Ilanngaassivik. Det vil sige, at borgeren er sikret at få udbetalt rådighedsbeløbet, uanset om borgeren derved ikke betaler huslejen. Forslaget giver desuden mulighed for, at rådighedsbeløbet kan hæves, hvis borgerne har privat lejebolig. Bemærkningen ses i mindre grad at være rettet mod nærværende forslag, som det er rettet mod de generelle økonomiske vilkår, som nogle af landets borgere desværre befinder sig i.

§ 32: I bemærkningerne henvises til, at der forventes indført regler om en offentlig bankkonto. For at Ilanngaassivik i det hele taget kan fungere kræver det, at borgerne på en frigørende

måde kan indberette oplysninger om deres bankkonto til Ilanngaassivik samt at de har ret til få en bankkonto, der kan anvendes til formålet.

Digitaliseringsstyrelsen er i gang med forhandlinger med Digitaliseringsstyrelsen i Danmark om Grønland kan benytte det danske Nemkonto system. Den danske lov om Nemkonto indeholder ikke en anordningsmulighed for Grønland. En anordning vil heller ikke være relevant for Grønland, da de fleste bestemmelser retter sig mod danske forhold. Flere af disse forhold løser dette lovforslag for Grønland.

Digitaliseringsstyrelsen vil derfor foreslå, at nødvendige bestemmelser for, hvordan borgerne indberetter deres kontonummer, kommer til at være indeholdt i lovforslaget eller at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser herom i form af en bekendtgørelse.

For at løse problemet med borgernes ret til en bankkonto vil Digitaliseringsstyrelsen anbefale, at Lov om Betalingskonti bliver anordnet for Grønland. Heri fastsættes i kapitel 4 borgernes ret til en basal betalingskonto. Dette er nødvendigt, da dette lovforslag omfatter udbetaling af alle former for sociale ydelser. Dette for at sikre socialt udsatte borgere.

Det findes umiddelbart ikke hensigtsmæssigt at indarbejde bestemmelser om en offentlige bankkonto i nærværende forslag. Bestemmelser om dette bør være i en separat lov. Det forekommer, som Digitaliseringsstyrelsen er inde på, hensigtsmæssigt at der indføres en lov om betalingskonti.

§ 36: Det foreslås, at Skatteforvaltningen skal forestå administrationen af Ilanngaassivik. Det må anses for betænkeligt i forhold til persondataanordningen. I henhold til forslaget § 34, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen uden samtykke fra borgerne videregive personoplysninger til skatteforvaltningen, herunder private oplysninger.

Såfremt en kommune fortager en udbetaling af en offentlig hjælp ydelse, skal denne ydelse indbetales til Ilanngaassivik, der udbetaler ydelsen til borgerens konto. Ilanngaassivik vil i den forbindelse modtage oplysninger om modtager og om ydelsens art m.v. Disse oplysninger kan i sagens natur være personfølsomme. Ilanngaassivik anvender disse oplysninger til at gennemføre udbetalingen og for at gøre oplysningerne tilgængelige for borgeren i opgørelser eller på Ilanngaassivik-portalen.

Digitaliseringsstyrelsen formoder, at betegnelsen ”private” oplysninger er en skrivefejl for almindelige, fortrolige og særlige fortrolige personoplysninger, jf. persondataanordningens §§ 6 – 8. Private oplysninger er omfattet af beskyttelsen i Grundlovens § 72.

Bestemmelsen er indarbejdet således at der nu fremgår ”fortrolige oplysninger”.

I kraft af denne bestemmelse vil skatteforvaltningen indsamle både helbredsmæssige oplysninger, jf. persondataanordningens § 7, og oplysninger om væsentlige sociale forhold og kriminalretlige forhold, jf. persondataanordningens § 8. Skatteforvaltningen kommer hermed til at indsamle personoplysninger, der må anses for unødvendige for løsningen af skatteforvaltningens øvrige kerneopgaver, som fastsættelse af borgernes skattebetaling. Hvis Ilanngaassivik skal være en del af skatteforvaltningen, skal det sikres, at den øvrige del af skatteforvaltningen ikke kan tilgå de indsamlede personoplysninger i Ilanngaassivik.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Af forslagets § 1 fremgår, at loven har til hensigt at indfører et system, der varetager ind- og udbetalinger af indkomster, samt at der indføres et regningsopkrævningssystem.

Som en naturligt led i modtagelsen af indbetalinger vil Ilanngaassivik modtage oplysninger om modtager og arten af disse pengebeløb. Tilsvarende vil Ilanngaassivik i betalingsordrerne, som fordringshaverne fremsender, modtage oplysninger om arten og indholdet af regningerne. Der kan være tale om fortrolige oplysninger, f.eks. hvis der er tale om opkrævning af et forskudserlagt underholdsbidrag. Disse oplysninger anvendes af Ilanngaassivik dels til at foretage betalingstransaktioner og udbetale beløbene til den korrekte modtager, dels for oplysningerne kan gøres tilgængelige for borgerne.

Ilanngaassivik må kun anvende disse oplysninger til formål, der ligger inden for formålet med loven. Det er korrekt, at det ved implementeringen af løsningerne skal sikres, at kun de relevante medarbejdere har adgang til oplysningerne. Der henvises i den forbindelse endvidere til forslagets bestemmelser om tavshedspligt for medarbejderne og til at der skal fastsættes regler om dataansvar.

§ 38, stk. 1: 10-årige driftsaftaler forekommer som uforholdsmæssig lang tid set i lyset af, hvor relativ simpel systemet er. Hyppigere fornyelse af kontrakter giver bedre mulighed for at tilpasse Ilanngaassivik uden dyr udvikling i driftsperioden. I øvrigt henvises til, at der lige nu er et forslag til Inatsisartutlov om udbud i forbindelse med indkøb af varer og tjenesteydelser i offentlige myndigheder og institutioner under behandling i Inatsisartut.

Bestemmelsen hjemler, at der kan indgås driftsaftaler i op til 10 år. Driftsaftalen kan således også indgås med en kortere tidsvarighed, hvis det viser sig fordelagtigt. Som Digitaliseringsstyrelsen er inde på umiddelbart nedenfor, er der tale om et samfundskritisk system. Dette synes at tale for at der skabes sikkerhed om den langsigtede drift af systemet.

Generelt: Digitaliseringsstyrelsen vil anse Ilanngaassivik for at være et meget kritisk IT-system for det grønlandske samfund.

- Dels indsamler Ilanngaassivik personoplysning fra mange andre it-systemer. IT-systemer der kun har til hensigt at løse en konkret opgave og ikke er tiltænkt at skulle videregives til et centralt IT-system.

- Dels at udbetaling af al løn skal ske igennem kun ét IT-system. Fejler IT-systemet op til en lønudbetaling vil det medføre, at ingen lønmodtagere i Grønland vil få udbetalt deres løn. Det samme vil gælde for personer, som får udbetalt pensioner og sociale ydelser fra det offentlige.

Henset hertil skal det forventes, at driftsomkostninger og vedligeholdelse af Ilanngaassivik, vil være høje. Ilanngaassivik kan højst tåle at være nede i 24 timer. En forsinkelse af udbetaling af løn, pensioner og sociale ydelser på over 24 timer må anses for uacceptabelt.

Bemærkningerne ses ikke at vedrøre selve indholdet i forslaget, men er rettet mod den efterfølgende udvikling og implementering. Naalakkersuisut er enige i, at der systemet vil være et samfundskritisk system, hvilket stiller krav om høj driftssikkerhed og stabilitet.

12 Datatilsynet

Ved brev af 30. april 2019 har Grønlands Selvstyre anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til forslag til inatsisartutlov om betalingssystemet Ilanngaassivik.

Det fremgår af lovforslagets § 36, at "(s)katteforvaltning forestår administrationen af inatsisartutloven". Det fremgår endvidere af forslaget § 38, stk. 2, at "Naalakkersuisut udpeger en systemansvarlig, som har til opgave at varetage administrationen af ind- og udbetalinger, samt betalingstransaktioner."

Herudover fremgår det af lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.9, at skatteforvaltningen bliver "den centrale myndighed for Ilanngaassivik", og at skatteforvaltningen vil have ansvaret for etablering og drift af systemet. Departementet for Finanser vil på vegne af Naalakkersuisut være tilsynsmyndighed for skatteforvaltningens drift af Ilanngaassivik."

Datatilsynet forstår desuden, at en række forskellige myndigheder er ansvarlige for de udbetalinger, der skal ske ved hjælp af Ilanngaassivik. Datatilsynet bemærker herefter, at det ikke står klart for tilsynet, i hvilket omfang der er taget stilling til, hvilke(n) af de involverede aktører, der er dataansvarlig(e) for de personoplysninger, som vil blive behandlet i Ilanngaassivik, eller om der eventuelt optræder nogle databehandlere.

Datatilsynet kan oplyse, at den dataansvarlige er den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilket formål og med hvilke hjælpemidler, der må foretages behandling af personoplysninger. Databehandleren er den fysiske eller juridiske person m.v., der behandler oplysninger på den dataansvarliges vegne.

Den dataansvarlige er blandt andet ansvarlig for at varetage den registreredes rettigheder i persondataanordningens I afsnit III, så som indsigtsretten i persondataanordningens § 31.

Den dataansvarlige skal endvidere sikre behandlingssikkerheden efter persondataanordningens kapitel 11, herunder træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven. Tilsvarende gælder for databehandlere, jf. persondataanordningens § 41, stk. 3.

Datatilsynet understreger vigtigheden af, at det i forbindelse med en behandling af personoplysninger er blevet fastlagt, hvem der er dataansvarlig for oplysninger. Datatilsynet lægger til grund, at persondataanordningens bestemmelser vil blive varetaget af de(n) rette dataansvarlig(e) for behandlingen af personoplysninger i Ilanngaassivik.

Datatilsynet har ikke yderligere bemærkninger til forslaget.

Hovedbudskabet i høringssvaret fra Datatilsynet fremstår at være, at det skal fastlægges, hvem den eller de dataansvarlige myndigheder er. Bemærkningerne til forslagets bestemmelser om dataansvar er på den baggrund uddybet for bedre at redegøre for håndteringen af dataansvaret. Det foreslås desuden, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om dataansvar.

13 Departementet for Erhverv, Energi og Forskning (ININ)

Indledningsvist skal ININ beklage, den sene fremsendelse af høringssvar.

ININ kan tilslutte sig Nukissiorfiits høringssvar af 4. juni 2019, der ligeledes vedlægges denne skrivelse.

Det er ININ's vurdering, at man i forbindelse med evt. ændringer af Nukissiorfiits inddrivelsessystem bør tage højde for den centrale rolle som selskabet indtager i det grønlandske samfund.

Nukissiorfiit betjener i princippet samtlige husstande i Grønland, så hvis der skal gennemføres ændringer af deres inddrivelsessystem, så er det afgørende, at disse ændringer rent faktisk forbedrer Nukissiorfiits inddrivelsessystem.

ININ vil derfor foreslå, at Nukissiorfiit undtages fra den pågældende ordning eller at Nukissiorfiit i det mindste inddrages yderligere i udformningen heraf, således at de af Nukissiorfiit anførte uhensigtsmæssigheder så vidt muligt undgås. I den forbindelse bemærkes, at Nukissiorfiit leverer ydelser, som langt de fleste ønsker at aftage og dermed har et væsentligt pressionsmiddel ved at kunne lukke for levering af ydelsen.

El, vand og varme dækker basale behov hos borgerne. Regninger for forsyning er således i forslaget prioriteret anden højst lige efter huslejen. Det er også korrekt, at Nukissiorfiit som forsyningsvirksomhed har gode pressionsmuligheder, idet de færreste kan undvære el, vand og varme. Det er dog fortsat bedre for Nukissiorfiit og kunderne, hvis regningerne betales til tiden.

ININ har forståelse for, at det er behov for at udføre tiltag, der muliggør inddrivelse af restancer til det offentlige. Det bør dog samtidig ikke medføre væsentlige udfordringer for erhvervslivet, hvorfor systemet bør være let håndterbart. Der synes at blive lagt op til en digital løsning, hvorfor at der ligeledes bør tages højde for, at visse steder i Grønland, stadig er udfordret på internetforbindelsen.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Det er korrekt, at der lægges op til udbredt anvendelse af digitale løsninger. Forslaget pålægger også kommunerne at yde vejledning og hjælp med anvendelsen af Ilanngaassivik. I det omfang borgere undtages fra at anvende offentlig digital post, må der anvendes andre metoder til at give meddelelser m.v. til borgerne.

Da alle arbejdsgivere synes at blive pålagt at skulle indbetale løn gennem Ilanngaassivik, uanset om den pågældende ansatte, har tilmeldt sig eller er blevet pålagt at deltage heri. Må det helt klart fremgå, hvem der bærer ansvar for en eventuel forsinkelse af lønudbetalingen. I det at det bemærkes, at manglende udbetaling af løn på rette tid og sted betragtes som væsentlig misligholdelse.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Efter forslag skal arbejdsgivere indbetale og indberette de fornødne oplysninger til Ilanngaassivik senest 2 hverdage før indkomsten skal være til disposition for borgeren. En arbejdsgiver, der har opfyldt dette, må anses for at have opfyldt sine forpligtelser rettidigt. Arbejdsgiveren vil med fordel kunne tilpasse eksempelvis overenskomster og aftaler således, at det fremgår, at løn m.v. udbetales via Ilanngaassivik. Dernæst er det væsentligt at Ilanngaassivik-systemet indrettes med den fornødne driftsmæssige stabilitet til, at disse indkomster udbetales til borgerne til tiden.

For virksomheder, der anvender løsarbejdere m.v., og dermed opgør arbejdstid per erlagt time, kan det være forbundet med vanskeligheder at skulle foretage indbetaling til systemet inden disse timer er erlagt.

Forslaget medfører, at arbejdsgiverne må indregne, at indkomsten skal anvises via Ilanngaassivik 2 dage før indkomsten skal være til disposition for lønmodtageren. Forslaget ændrer ikke på arbejdsgiverens forpligtelser til, hvornår indkomsten skal være til disposition for lønmodtageren. Dette afhænger typisk af, hvilken overenskomst pågældende lønmodtager er omfattet af. Der vil normalt forløbe flere dage mellem fra arbejdstimerne er erlagt, til den time-lønnede modtager indkomsten.

14 Nukissiorfiit

Nukissiorfiit har den 30. april 2019 modtaget ”Høring: forslag til inatsisartutlov om betalings-systemet Ilanngaassivik”

Nukissiorfiit konstaterer med tilfredshed at kravet på betaling til el, vand og varme er priorite-ret højere end ved tilsvarende forslag fremsat i 2017.

Nukissiorfiit skal dog igen gøre opmærksom på at forslaget vil betyde at Nukissiorfiits nuvæ-rende procedure for rykkere og eventuelle lukninger af kunder med restance vil blive påvirket.

På nuværende tidspunkt anvender Nukissiorfiit følgende fremgangsmåde i forbindelse med rykkere og lukninger. Her eksemplificeret ud fra april måneds forbrug:

Regningen dateret	30. april 2019
Udsendelse af regning vedr. april måneds forbrug	15. maj 2019
Forfaldsdag	03. juni 2019
Rykker 1	24. juni 2019
Rykker 2	11. juli 2019
Lukkeliste	25. juli 2019
Lukning hvis kvittering ikke fremvises	26. juli 2019

Med denne procedure kan Nukissiorfiit iværksætte lukning af kunder, og dermed undgå en forøgelse af kundens gæld. Hvis regningen først skal stå til betaling i Ilanngaassivik i 3 mæne-der for derefter at overgå til opkrævning i Nukissiorfiits system, vil dette give 3 måneders ekstra forbrug, hvor kunden øger sin gæld til Nukissiorfiit.

Videre gør Nukissiorfiit opmærksom på, at mellem 150 og 200 kunder månedligt benytter sig af muligheden for at fremvise en kvittering på, at restancer er betalt, og dermed undgår luk-ning den sidste dag dette er muligt. Det er uklart om dette stadig er en mulighed. Da mange kunder benytter sig af denne mulighed, ønsker Nukissiorfiit at bibeholde den.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Det fremgår af høringsvaret, at Nukissi-orfiit foretager en lukning knap 2 måneder efter sidste rettidige betalingsdato. Med forslaget vil betalingsfristen være op til 3 måneder, før der kan igangsættes en lukkeprocedure. Såfremt Nukissiorfiit omfattes af regningsopkrævning i forslaget, vil det være relevant at salgs- og le- veringsbetingelserne tilpasses således, at en lukningsprocedure kan iværksættes umiddelbart efter regningen fjernes fra Ilanngaassivik. Der fremstår endvidere ikke at være noget til hin-der for, at fordringshaveren eller Ilanngaassivik fremsender betalingspåmindelser eller op- fordringer til borgeren om at betale på en regning i Ilanngaassivik. En sådan betalingspåmin- delse – inden for betalingsfristen - må dog ikke udløse et gebyr for kunden.

Endelig skal Nukissiorfiit gøre opmærksom på at Nukissiorfiits kundemasse i princippet består af samtlige husstande i Grønland, og der overvejende kun er en person tilmeldt som tilmeldt betaler pr. husstand. Som det er i dag, vil betalingen kunne komme fra den tilmeldte, men også andre fra husstanden, familie og øvrige bekendte kan bidrage til betalingen af fakturaen. Umiddelbart tillader Ilanngaassiviks system ikke denne fleksibilitet, hvilket Nukissiorfiit vurderer, kan være til gene for vores kunder. Dette finder Nukissiorfiit ikke hensigtsmæssigt.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. De betragtninger som fremhæves vil skulle inddrages i det videre arbejde med udformningen af følgebekendtgørelser, procedurer og IT-systemet. Efter forslaget er der mulighed for, at en regning kan tilmeldes hos flere skyldnere. Naalakkersuisut er endvidere bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om dette. Endvidere er der i forslaget intet til hinder for, at borgeren eller dennes husstand indbetaler beløb på de regninger, der står i Ilanngaassivik. Det bør imidlertid afklares, hvilke muligheder og begrænsninger der kan være teknisk i forhold til at give muligheder for at indbetale til regninger løbende og fra flere personer.

Sammenfattende kan det siges, at Nukissiorfiit vil kunne omlægge sine arbejdsgange, således at de vil kunne indgå i Ilanngaassiviks system, men at Nukissiorfiit ikke finder at ordningen vil være en entydig fordel for Nukissiorfiit. Det er Nukissiorfiits vurdering at lovforslaget fortsat har behov for at modnes yderligere, for at det entydigt skaber fordele rent inddrivelsesmæssigt, og ikke reducerer nuværende inddrivelsesmuligheder, som vil kunne forårsage tab for samfundet. Denne modning kunne eksempelvis øge virksomhedernes mulighed for at indgå med nogle kundegrupper, mens andre håndteres som hidtil. Nukissiorfiit medvirker gerne til en debat om, hvordan forslaget optimeres yderligere.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Det er korrekt, at såfremt Nukissiorfiit omfattes af regningsopkrævningen, vil Nukissiorfiit skulle omlægge arbejdsgange og tilpasse salgs- og leveringsbetingelser m.v.

Forslaget har til formål at bidrage til en samlet forbedring af opkrævningen og en mindre restanceopbygning på sigt i Grønland. Det er således muligt, at Nukissiorfiit, grundet virksomhedens særlig gode opkrævnings- og pressionsmuligheder, ikke i sig selv bliver væsentligt bedre eller dårligere stillet med nærværende forslag, men det forventes, at de offentlige fordringshavere set under ét vil opleve en højere opkrævnings effektivitet og færre restancer.

15 Økonomi- og Personalestyrelsen (ASA)

Som samfundet og systemet er i dag, så vil det for Økonomi- og Personalestyrelsens side kunne betyde, at en mulig konsekvens af dette forslag og de krav der bliver stillet til hvornår løninformationerne skal være tilgængelig, jf. § 6, (2 hverdage før) vil kunne betyde, at lønudbetalingen for alle selvstyrets 14 dags lønnede muligvis ville skulle flyttes fra hver 2. fredag til tidligst om mandagen. Lønnen vil derfor risikere fremover tidligst at blive udbetalt 7 dage

efter arbejdssedlerne er afleveret i stedet for som i dag 5 dage efter. Økonomi- og Personalestyrelsens vurdering er, at en sådan ændring vil blive mødt med stor utilfredshed fra de ansatte det får betydning for.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Der henvises til besvarelsen af høringsvaret fra Departementet for Erhverv, Energi og Forskning (ININ) om 14 dages lønnede. Arbejdsgiveren må indregne virkningen af forslaget ved udbetalingen af løn til timelønnede. Borgeren modtager samme indkomst som i dag, men det er korrekt, at der dog er risiko for, at en del af indkomsten forsinkes sammenlignet med i dag. Såfremt personen fortsætter i stillingen, vil lønnen for den følgende periode inkludere det, der ligger efter skæringstidspunktet, og så videre.

Økonomi- og Personalestyrelsen vil ligeledes påpege at der i det nye system skal tages højde for de folk der bor og arbejder i korte perioder eller midlertidigt i Grønland som ikke har et CPR nr. Økonomi- og Personalestyrelsen oplevere allerede nu, at der er problemer i forbindelse med, at der skal ske udbetaling af løn hvis folk ikke er registeret med et CPR nr og folkerregister adresse, dette vil blot blive et yderligere problem med dette nye system som der vil skulle tages hånd om enten teknisk eller med mulighed for undtagelsesbestemmelser i loven.

Generelt vil det gælde, at personer, der ikke har et CPR-nummer, ikke vil omfattes af forslaget. Såfremt personen tildeles et CPR-nr. og får en bopæl i Grønland, vil personen blive omfattet af forslaget indtil personen registres som fraflyttet.

Hvornår en person tildeles et CPR-nummer og skal registeret en bopæl i Grønland afhænger af reglerne i CPR-lovgivningen. Som udgangspunkt vil en person, der tilflytter Grønland skulle have et CPR-nummer, og det samme vil gælde, hvis det er nødvendigt til brug for skattesagsbehandling her i landet.

I forlængelse af det kan Økonomi- og Personalestyrelsen ligeledes konstatere, at I forbindelse med udbetaling af løn så vil ansvaret for udbetalingen fremadrettet ligge ved Ilanngaassivik og ikke ved arbejdsgiver, hvis folk ikke har en nem konto via CPR nr. Der bør undersøges hvad der gøres i Danmark. for at sikre folk kan få hurtigt og nem adgang til at oprette Nemkonto, for at undgå folk der ikke får løn for deres arbejde.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. En forudsætning for indførslen af Ilanngaassivik er, at der indføres en lov om offentlig bankkonto. Denne lov har til formål at sikre, at borgerne har registeret en konto, som myndighederne kan anvise udbetalinger til med frigørende virkning.

Der skal også kigges på hvad der kan gøres i forbindelse med behovet for aconto udbetalinger af specielle lønde. Konkret skal der svares på om aconto udbetalinger også skal indbetales til Ilanngaassivik og hvordan det skal håndteres, da aconto laves da medarbejderne står og

mangler pengene akut. En sådan ekstra håndtering ville også betyde at der vil ske en væsentlig forsinkelse af udbetalingen til medarbejderen der ikke i første omgang har fået sin løn grundet evt. manglende arbejdsedler, enten på grund af medarbejderen selv eller på grund af andre uforudset hændelser. Der ville skulle tages stilling til hvordan det kan håndteres.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. En aconto udbetaling vil på lige fod med andre lønudbetalinger skulle ske via Ilanngaassivik. Såfremt der er behov for det, må betalingerne omfattes af den bekendtgørelse om straksudbetalinger og indbetalinger, der ikke må anvendes til betaling af regninger, som kan udstedes i medfør af forslaget.

16 Departementet for Sundhed

Departementet for Sundhed takker for muligheden for at fremkomme med bemærkninger til det fremsendte forslag til inatsisartutlov om betalingsystemet Ilanngaassivik.

Departementet har i forbindelse med høringen også indhentet input fra Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse v. Sundhedsledelsen. Deres bemærkninger indgår i dette samlede hørings-svar.

Vedhæftet findes lovforslag med track-changes. Heri fremgår forslag til mindre sproglige justeringer, men også kommentarer og bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Generelt er departementet enig i, at de offentlige restancer er for høje, og at der bør gøres en indsats for at mindske disse. Endvidere er det væsentligt at forebygge at restancer opstår.

Departementet vurderer at lovforslaget kan vanskeliggøre rekruttering af ufaglærte, korttidsansatte og fastansatte fra Danmark til sundhedsvæsenet i Grønland. Dette begrundes med, at de ansatte ikke er vant til denne måde at inddrive gæld på.

Det er positivt, at personer, der ikke har registreret bopæl i Grønland, er undtaget anvendelsesområdet. Sundhedsvæsenet benytter mange af disse på korttidskontrakter. Det fremgår dog ikke, hvordan man vil sikre at disse medarbejdere får deres løn m.v. Det antages, at systemet skal sikre, at der – som hidtil – kan køres løn til medarbejdere i Grønland, som har CPR nummer, men ikke registreret bopæl i Grønland.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Forslaget forventes ikke at have væsentlig negativ virkning i forhold til, at tiltrække udenlandsk arbejdskraft til Grønland for kortere arbejdsophold. Det skal bemærkes, at medmindre personen har en restance til det offentlige, medfører forslaget blot at indkomst udbetales via Ilanngaassivik til personens konto. Personerne stilles derved ikke ringere end i dag. Efter forslagets § 3 omfattes personer som ikke er registrerede med bopæl i Danmark eller som fraflyttet fra Grønland. Det må formodes at personer der er i Grønland i et kortere periode, bevarer bopæl uden for Grønland. Forslaget vil

dog omfatte personer, der kommer fra udlandet, samt Færøerne, og tildeles et administrativt CPR-nummer af hensyn til skattesagsbehandling. Såfremt formålet er tilflytning til Grønland, eller opholdet i Grønland har en varighed på mere end 6 måneder, vil personen skulle bopælsregistreres i Grønland og vil omfattes af forslaget.

2. Departementet skal knytte følgende konkrete bemærkninger til det fremsendte lovforslag: Trangsbeneficium, Retsplejeloven for Grønland – lovforslagets § 12

I lovforslagets § 12 er fastsat et rådighedsbeløb, som altid skal efterlades borgeren til opretholdelse af livførelse mv. Beløbet er fastsat uden mulighed for at foretage et skøn over, hvad der er nødvendigt for at opretholde og forsørge familie og hjem i hver enkelt situation.

I Retsplejeloven for Grønland, § 625, stk. 2, (også kaldet trangsbeneficiet) fremgår det, at ”der kan i intet tilfælde ske tilbageholdelse af mere end en tredjedel af det, der tilkommer skyldneren, efter at kildeskat er fradraget. Ved afgørelse om tilbageholdelse i løn og andre udbetalinger skal der dog altid overlades skyldneren det nødvendige til dennes og husstandens underhold.” Bestemmelsen anfører således ikke et fast beløb, med at der skal være det nødvendige til rådighed.

Det er departementets vurdering, at der i lovforslaget – som det står på nuværende tidspunkt – er tale om at sætte skøn under regel. Der gælder et forbud herimod i forvaltningsretten. Det anbefales, at formulering ændres, så der fra sag til sag kan foretages et pligtmæssigt skøn.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer. Nærværende forslag vedrører ikke opkrævningen af restancer, og reglerne i retsplejeloven finder ikke anvendelse. Der henvises desuden til besvarelsen af høringsvaret fra Qeqqata Kommunian om forholdet mellem reglerne i retsplejeloven og nærværende forslag. Det forvaltningsretlige forbud mod at sætte skøn under regel forhindrer ikke at der i en lov fastsættes faste satser, da der derved i lovgivning er taget stilling til, at der skal udøves et individuelt skøn. Det bemærkes dog at der i forslaget er mulighed for, at Kommunalbestyrelsen konkret kan træffe afgørelse om et højere rådighedsbeløb, efter regler der fastsættes af Naalakkersuisut.

Besked om modregning

Besked til borgeren, om hvad der er modregnet i lønudbetalingen, er yderst vigtigt. Det er anført, at borgere der er fritaget for tilslutning til digital post fra det offentlige, vil modtage brev en gang om måneden med oversigt over modregninger. Dette vurderes ikke tilstrækkeligt. Der er f.eks. ikke taget højde for 14. dagslønnede. Der bør som minimum fremsendes besked om modregning til borgeren inden hver modregning.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændring. Det skal bemærkes forslaget går ud på at der indføres et regningsopkrævningssystem og forslaget ikke vedrører modregning. Det er i forslaget lagt op til, at borgeren skal have oplysninger om hvilke betalingsordre, der er anmeldt

til betaling og indkomster m.v. Forslaget er, at dette skal ske mindst 1 gang om måneden. Hvordan oplysningerne sendes til borgerne, afhænger af den kommende digitale postløsning.

14-dagslønnede

Der er i lovforslaget eller i bemærkninger ikke nævnt, hvorledes man vil håndtere de 14-dags lønnede. Det vurderes derfor uhensigtsmæssigt med de månedlige fastsatte grænser i f.eks. § 12. Se også ovenfor om trangsbeneficiet.

Det er i forslaget lagt op til at der ikke må opkræves regninger, der medfører, at borgerens indkomst bliver lavere end de lovfæstede månedlige rådighedsbeløb. Hvordan det konkrete betalingsforløb systemmæssigt indrettes for at varetage dette hensyn, er der ikke taget endelig stilling til. Det formodes at systemet vil blive indrettet således, at rådighedsbeløbet i en måned anvendes ved den første indkomst personen modtager med henblik på at sikre, at rådighedsbeløbet kommer 14 dages lønnede til gode.

Udbetalinger fra Ilanngaassivik

Allerede i dag har Sundhedsvæsenet mange henvendelser ang. løn og forståelse af lønsedler, overenskomst og udbetaling. Det forventes, at der vil ske endnu større henvendelse ved indførsel af denne lovgivning. Lige som på mange andre arbejdspladser, vil der opstå usikkerhed og tvivl fra medarbejderside og det vil presse arbejdsgiverne og deres HR- og personaleafdelinger. Der kan med fordel indtænkes ressourcer til dette.

Forslaget vedrører ikke opgørelsen af løn og fortolkningen af overenskomster m.v. Der forventes især i en overgangsperiode at være mange spørgsmål til skatteforvaltningen om Ilanngaassivik. Dette er medtaget i vurderingen af forslagens økonomiske og administrative konsekvenser. Der er også en risiko for at dette i en overgangsperiode smitter af på de offentlige og private arbejdsgivere. Dette forventes dog kun at være tilfældet i en begrænset overgangsperiode.

Tvister

Det er vanskeligt for borgeren at gennemskue hvilken instans denne skal rette henvendelse til ved tvister. Fordringshaver? Ilanngaassivik? Arbejdsgiver? Der kan med fordel oprettes et tvistnævn eller en decentral, selvstændig enhed til varetagelse af spørgsmål, vejledning, klager mm. i forbindelse med Ilanngaassivik.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Det forekommer ikke hensigtsmæssigt, at der oprettes en klagenævn, da hovedformålet med Ilanngaassivik er at varetage betalingstransaktioner og faktisk forvaltningsvirksomhed. Skatteforvaltningen er ansvarlig for driften af Ilanngaassivik og skal behandle sager, relateret til driften af systemet. Men forslaget ændrer derudover ikke på, hvem der er de ansvarlig for det materiale indhold i de betalinger eller fordringer, der henholdsvis udbetales og opkræves via systemet.

Betalingsrækkefølge, jf. § 26

Der opleves desværre fortsat udbetaling af for meget løn (negativ løn) til ansatte i Sundheds-
væsenet grundet variable lønde. Erfaringen er, at det er svært at få inddraget disse midler.

I henhold til § 26 i lovforslaget vedr. rækkefølgen af betalingsordre vurderes det, at for meget
udbetalt løn bør indgå som et punkt for sig selv. Det anbefales, at denne bør indgå som priori-
tet 1.

*Bemærkningen er ikke indarbejdet. Forslaget forhindrer ikke arbejdsgiveren i at foretage
modregning i løn til en ansat, eksempelvis på grund af for meget udbetalt løn. Der henvises
desuden til besvarelsen af høringssvaret fra Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke
vedrørende modregning.*

Driftsstart

Betalingsystemet blev allerede i 2011 anbefalet i Skatte- og Velfærdskommissionens be-
tænkning (Kiffaq-systemet). Ifølge betænkningen vil der ved en målrettet anvendelse af IT-
systemer kunne opnås større sikkerhed for betaling af det offentliges tilgodehavender, forenk-
ling af administrative processer, mere tidstro afgørelsesgrundlag og lavere ressourceforbrug.

I forhold til driftsstart henstilles der til, at der ved valg af betalingsystemet lægges vægt på, at
systemet skal gennemafprøves og gennem en længere periode bevise at være driftsstabilt.
Dette for at undgå generelle problemer for lønmodtagerne samt forsinkelser og brug af unø-
dige ressourcer i implementeringsprocessen.

*Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer, idet bemærkningen synes rettet mod den
efterfølgende systemudvikling og idriftsættelse af systemet. Forud for at system idriftsættes vil
det være nødvendigt med et grundigt forarbejde og systemudvikling, da eksempelvis forsinkel-
ser af lønbetalinger kan have en negativ virkning. I tråd med dette foreslås det bl.a., at
Naalakkersuisut bemyndiges til at beslutte, hvornår forslaget træder i kraft, således at dette
først sker, når systemet er fundet klar til idriftsættelse.*